

Betingelser for Fleksion
01.07.2023

Kunder optaget den
01.07.1999 eller senere

1.	Aftaleforhold	4
1.1.	Arbejdsmarkedspensionsordninger i PenSam	4
1.2.	Pensionsordningens sammensætning.....	4
1.3.	Kundernes indflydelse.....	4
1.4.	Bidraget.....	4
1.5	Oplysninger	5
1.6.	Betingelser og ændring af betingelserne	6
2.	Fælles betingelser	7
2.1.	Optagelse i Fleksion.....	7
2.2.	Produkter.....	7
2.3.	Ændring af produktsammensætning og bidrag	8
2.4.	Helbredsforhold og karens.....	11
2.5.	Hvad koster dækning og pensionsforsikring?.....	13
2.6.	Fordeling af realiseret resultat - overskud og underskud	14
2.7.	Fareforøgelse.....	15
2.8.	Personlig rettighed	15
2.9.	Forældelse - Kunden skal anmelde krav på dækning	15
2.10.	Oplysninger	15
2.11.	Overførsel til andre pensionsordninger og sammenlægning	16
2.12.	Overførsel fra andre pensionsordninger	16
2.13.	Genkøb af pensionsordningen.....	17
2.14.	Klager	18
2.15.	Ikrafttræden.....	18
3.	Produkter og dækninger	20
3.0.	Hvad er folkepensionsalderen?	20
3.1.	Forsikring ved visse kritiske sygdomme	21
3.2.	Grappesum ved førtidspension.....	30
3.3.	PenSam førtidspension.....	32
3.3.a,	Præmiefritagelse på produkter i PenSam Pension (opretholdt dækning).....	34
3.4.	Obligatorisk børnepension	35
3.5.	Alderspension	36
3.6.	Aldersopsparring i PenSam Pension (Aldersforsikring).....	39
3.6.a	Kapitalpension (kapitalforsikring).....	40

3.7.	Aldersforsikring med løbende udbetalinger i PenSam Pension	41
3.7.a	Aldersopsparing i PenSam Bank	43
3.8.	Ratepension	45
3.9.	Gruppelivssum	46
3.10.	Ægtefælle-/samleverpension	47
3.11.	Individuel børnepension	49
3.12.	Begunstigelse.....	50
3.13.	PenSam Sundhedsordning (tidligere Hold Fast gruppeforsikring)	51

Betingelser for Fleksion pr. 01.07.2023 – kunder optaget den 01.07.1999 eller senere

1. Aftaleforhold

1.1. Arbejdsmarkedspensionsordninger i PenSam

Arbejdstagere har ret og pligt til at være kunde i en arbejdsmarkedspensionsordning i PenSam, når dette er aftalt i overenskomst eller i lignende aftaler, som PenSam tiltræder.

Arbejdsmarkedspensionsordningen i PenSam kan bestå af dækning og opsparing i:

PenSam Pension forsikringsaktieselskab (PenSam Pension) – CVR-nr. 14638903

Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum

og

PenSam Bank A/S (PenSam Bank) – CVR-nr. 13884676

Jørgen Knudsens Vej 2
Postboks 282
3520 Farum

samt arbejdsgivertegnede forsikringer

Selskaberne er underlagt offentligt tilsyn.

1.2. Pensionsordningens sammensætning

Overenskomstparterne har aftalt de overordnede rammer for pensionsordningen i aftaler om pension, og PenSam har tilsluttet sig disse.

1.3. Kundernes indflydelse

1.3.1. Forbrugergrupper

PenSam opretter forbrugergrupper for arbejdsmarkedspensionsordningen. Bestyrelsen i PenSam Liv (1.1.) fastsætter retningslinjer for forbrugergruppernes sammensætning samt eventuelle opgaver, som ikke fremgår af aftale om pension.

Forbrugergrupperne kan inden for rammerne af aftale om pension få indflydelse på produkter (2.2.) for op til halvdelen af bidraget. Det gælder valgfri dækninger og gruppedækningerne.

1.4. Bidraget

1.4.1. Arbejdsgiverbetalte pensionsbidrag

Arbejdsgiver betaler det pensionsbidrag til PenSam, som er aftalt i overenskomster og aftaler. Bidraget forfalder samtidig med kundens løn. Der indbetales kun til én pensionsordning, uanset om der kommer pensionsbidrag fra flere arbejdsgivere. Hvis arbejdsgiver ikke betaler bidrag som aftalt, kan dækning og opsparing blive mindre, anderledes eller helt bortfalde. Hvis arbejdsgiver betaler bidraget for sent, kan PenSam også kræve, at arbejdsgiveren betaler rente af bidraget.

Når PenSam har modtaget pensionsbidraget, fradrager PenSam eventuelt arbejdsmarkedsbidrag m.v. og fordeler resten til kundens obligatoriske dækning og opsparing samt dækninger og opsparing, som kunden kan have valgt (2.2.).

Ved indbetaling til aldersopsparing i PenSam Pension (3.6). afregner PenSam foreløbig indkomstskat på 40% af indbetalingen. Den endelige afregning sker via kundens årsopgørelse

1.4.2. Frivillige bidrag og indskud

Kunden har mulighed for med arbejdsgiver at aftale, at et ekstra beløb eller en større procentdel af lønnen, bliver overført til pensionen hver måned sammen med arbejdsgivers bidrag.

Efter den 01.07.2020 er det ikke muligt selv at indbetale ekstra til pensionen.

For at beskytte pensionsordningens kollektiv kan PenSam kræve, at kunden afgiver tilfredsstillende helbredsoplysninger.

1.4.3. Fortsættelsesforsikring (Privat videreførsel)

Hvis arbejdsgiverens bidrag ophører (2.3.4.), uden at kunden modtager PenSam førtidspension, (3.3.) eller alderspension (3.5.), kan kunden vælge at betale til en fortsættelsesforsikring.

Kunder, som ønsker at betale til fortsættelsesforsikring, skal kontakte PenSam senest 12 måneder efter, at bidraget ophørte.

Kunden kan vælge at fortsætte med at indbetale det sidst indbetalte bidrag for en hel måned eller alene at indbetale til gruppedækninger, dog ikke PenSam Sundhedsordning

Kunden skal betale præmie til fortsættelsesforsikring fra 12 måneder efter, at bidraget ophørte, dvs. efter ophør af opretholdt dækning. Betalingen sker månedsvist forud og opkræves via Betalingservice.

Perioder, hvor kunden selv betaler til en fortsættelsesforsikring, medregnes i karenperioder (2.4.).

Præmie til fortsættelsesforsikring ophører, hvis kunden bliver ansat i en stilling, der medfører genoptagelse af bidrag på policen fra en arbejdsgiver.

Dækningen på fortsættelsesforsikringer følger dækningerne for bidragspligtige kunder, dog er dækningerne ikke omfattet af opretholdt dækning (2.3.4.), når præmien til fortsættelsesforsikringen ophører. Fortsættelsesforsikring ophører senest, når overenskomstparternes aftale (1.2.) er ophørt.

1.5 Oplysninger

Kunden bliver optaget i og er omfattet af Fleksion på grundlag af oplysninger, som PenSam modtager fra arbejdsgiveren, kunden og andre.

Oplysningerne vedrører kundens CPR-nr., stillingsbetegnelse og andre oplysninger, som er nødvendige for, at PenSam kan tilbyde kunden de rigtige produkter (2.2.) og dækninger.

Hvis oplysningerne er forkerte eller ufuldstændige, kan dækningen blive mindre, anderledes eller helt bortfalde. PenSam kan annullere kundeforholdet, hvis PenSam har fået vildledende, ufuldstændige eller forkerte oplysninger.

Det samme gælder, hvis oplysningerne ikke dækker et reelt arbejdsforhold.

1.6. Betingelser og ændring af betingelserne

1.6.1. Betingelserne

Betingelserne har udgangspunkt i overenskomstparternes aftaler (1.2.) om pension og forbrugergruppens beslutninger, som er tiltrådt af PenSam.

1.6.2. Ændring af betingelserne

PenSam kan ændre betingelserne for Fleksion, hvis

- overenskomstparterne godkender det,
- overenskomstparterne ændrer aftaler om pension, eller
- det er nødvendigt, for at PenSam kan overholde lovgivning og tilhørende praksis.

PenSam kan derudover, men inden for rammerne af aftaler om pension, ændre betingelserne, hvis

- forbrugergruppen træffer beslutning om ændringer af Fleksion, som godkendes af PenSam,
- grundlag for beregning af dækning og opsparing ændrer sig, eller
- ændringen omfatter betingelser for Fleksion, som ikke har væsentlig betydning for produkter, dækning og opsparing.

PenSam kan beslutte at fravige punkt 3.2.2. og 3.3.2. i en periode, således at PenSam fastsætter nærmere regler for tilkendelse af gruppesum ved førtidspension og PenSam førtidspension, herunder gennemfører nødvendige ændringer i forsikringens beregningsgrundlag, hvis:

- a) reglerne om tilkendelse af offentlig førtidspension eller seniorpension i lov om social pension ændres grundlæggende, eller
- b) der i en længere periode sker væsentlige ændringer i det offentlige praksis for tilkendelse af offentlig førtidspension eller seniorpension, eller
- c) der i en længere periode sker væsentlige ændringer i forhold til det forudsatte i antallet af tilkendelser af offentlig førtidspension eller seniorpension.

Ændringerne har virkning for såvel nye som allerede oprettede dækninger og opsparing, herunder tilvalgt dækning og opsparing, medmindre PenSam fastsætter andet.

Ændring af betingelserne kan derfor betyde, at allerede oprettede dækninger og opsparing bortfalder eller ændres, herunder at de bliver større eller mindre. Det gælder både for dækning og opsparing, der følger af allerede betalte bidrag samt dækninger og opsparing, der følger af fremtidige bidragsbetalinger.

Der kan i beskrivelsen af de enkelte produkter være fastsat særlige regler om ændring, som supplerer de ovennævnte bestemmelser.

2. Fælles betingelser

2.1. Optagelse i Fleksion

Arbejdstagere, som efter overenskomst eller lignende aftale er berettiget til en pensionsordning i PenSam, bliver omfattet af Fleksion, når PenSam første gang modtager bidrag fra en arbejdsgiver sammen med de nødvendige oplysninger.

Når PenSam har modtaget arbejdsgivers bidrag sammen med de oplysninger, som er nødvendige for, at PenSam kan tilbyde den rigtige pensionsordning, oplyser PenSam kunden om, hvilke produkter og hvilken dækning kunden har ret til ved optagelsen. Kunden får samtidig at vide, om kunden har adgang til at vælge (2.2.) anden dækning eller opsparing.

Hvis arbejdsgiver betaler første bidrag som aftalt, træder den forsikringsdækning, som første bidrag giver ret til, i kraft kl. 00.00 den dag, hvor arbejdstageren efter sin overenskomst m.v. har ret til pensionsordning.

Hvis arbejdsgiveren indbetaler første bidrag senere, træder den forsikringsdækning, som første bidrag giver ret til, i kraft kl. 00.00 den dag, hvor PenSam modtager første bidrag fra arbejdsgiveren.

Hvis arbejdsgiver har betalt for sent på grund af en tilfældig, enkeltstående fejl, og betaler arbejdsgiver såvel pensionsbidragene som renter heraf for hele perioden, kan pensionsordningen etableres for kunden med standardproduktsammensætning beregnet tilbage til det tidspunkt, hvor kunden fik ret til arbejdsgivers pensionsindbetaling. Har standardproduktsammensætningen ændret sig i perioden, afgør PenSam, hvordan etableringen af kundens pensionsordning bedst muligt kan ske.

Ved kundens valg af overgang til Fleksion omfattes kunden af dækning og opsparing i Fleksion fra den første i den måned, hvor arbejdsgiver første gang efter valget betaler bidrag, som giver ret til den dækning og opsparing, som kunden har valgt.

2.2. Produkter

Bidragets størrelse bestemmer, om kunden er omfattet af

- Maxi (2.2.1.)
- Mini (2.2.2.) eller
- My (2.2.3.),

og kundens alder og beskæftigelse bestemmer, hvilke produkter kunden kan være omfattet af.

2.2.1. Maxi

Maxi indeholder:

2.2.1.1. Obligatorisk dækning og opsparing

- alderspension (3.5.)
- aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.)
- grundmodul på PenSam førtidspension (3.3.)
- obligatorisk børnepension (3.4.)
- forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.)
- gruppesum ved førtidspension (3.2.)
- gruppelivssum (3.9.)

- PenSam Sundhedsordning (3.13.).

Kunden kan fravælge bidrag til aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.), se pkt. 2.3.1.1.

Kunder, som har mindre end 5 år til deres folkepensionsalder, når de bliver optaget i Fleksion (2.1.), er dog ikke omfattet af gruppesum ved førtidspension (3.2.)

2.2.1.2. Valgfri dækning

- aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.)
- tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.)
- aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)
- ratepension (3.8)

Kunder kan vælge Valgfri dækning, hvis bidraget er stort nok. Reglerne i 2.3. gælder for omvalget.

2.2.2. Mini

Mini indeholder:

- alderspension (3.5.)
- forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.)
- gruppesum ved førtidspension (3.2.)
- gruppelivssum (3.9.)
- PenSam Sundhedsordning, (3.13.).

Kunder, som har mindre end 5 år til deres folkepensionsalder, når de bliver optaget i Fleksion (2.1.), er kun dog ikke omfattet af gruppesum ved førtidspension (3.2.).

2.2.3. My

My indeholder alderspension (3.5.).

2.3. Ændring af produktsammensætning og bidrag

Kunden kan til- og fravælge dækninger eller opsparing, hvis betingelserne nedenfor er opfyldt. Bidragets størrelse m.v. (2.2.) bestemmer, hvilke valgmuligheder kunden har.

Valget har virkning fra den første i den måned, hvor arbejdsgiver første gang efter valget betaler bidrag, som giver ret til den dækning og opsparing, som kunden har valgt.

Kunden kan fortryde sit valg senest 30 dage efter, at PenSam har modtaget meddelelse om valget.

2.3.1. Omvalg Maxi

2.3.1.1. Kunder, der ikke har nået folkepensionsalderen

Kunden kan:

- hæve eller sænke bidrag til alderspension (3.5.)
- fravælge, hæve eller sænke bidrag til aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.)
- tilvælge, hæve eller sænke bidrag til aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)
- tilvælge, hæve eller sænke bidrag til ratepension (3.8.).

Kunden kan også:

- til- og fravælge tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.)
- fravælge moduler på ægtefælle-/samleverpension (3.10.)
- fravælge moduler på individuel børnepension (3.11.).

Kundens valg af tillægsmoduler på PenSam førtidspension må ikke medføre, at PenSam førtidspensionen sammenlagt med offentlig førtidspension eller seniorpension overstiger kundens indkomst på tidspunktet for valget af tillægsmodulerne.

Ved til- eller fravalg af tillægsmoduler på PenSam førtidspension ændres dækningen på obligatorisk børnepension tilsvarende med tillægsmoduler, som udgør $\frac{1}{4}$ af kundens valgte tillægsmoduler på PenSam førtidspension.

2.3.1.2. Kunder mellem 50 og folkepensionsalderen

Kunder, som er fyldt 50 år, men ikke har nået folkepensionsalderen, når de bliver optaget i Fleksion, kan fravælge PenSam førtidspension (3.3.).

Kunden kan dog ikke foretage dette fravalg, hvis kunden har en tidligere arbejdsmarkedspensionsordning i PenSam eller har overført en tidligere arbejdsmarkedspensionsordning, som svarer til, at kunden har været omfattet af arbejdsmarkedspension fra kunden var under 50 år.

Kunder, som har valgt overgang til Fleksion, bevarer i denne forbindelse, deres oprindelige optagelsesalder.

2.3.1.3. Kunder der har nået folkepensionsalderen

Kunder, der har nået folkepensionsalderen, kan kun hæve eller sænke bidrag til alderspension (3.5.) og tilvælge, hæve eller sænke bidrag til aldersopsparing i PenSam Pension (3.6) og ratepension (3.8.).

2.3.1.4. Kunder der har startet udbetaling fra deres police i Fleksion

For kunder, der har startet udbetaling fra deres police, , men som betaler bidrag til PenSam, så bliver hele bidraget indbetalt til alderspension (3.5.).

2.3.2. Ændringer i bidraget

Kundens dækning og opsparing afhænger blandt andet af tidligere valg af dækning og opsparing og bidragets størrelse. Derfor vil dækning og opsparing ændre sig, hvis bidraget stiger eller falder.

2.3.2.1. Bidraget stiger

Hvis bidraget stiger, kan kunden altid forhøje:

- alderspension (3.5.)
- aldersforsikring med løbende udbetaling (3.7.)
- aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)
- ratepension (3.8.).

Stigninger i bidraget kan dog give kunden ret og pligt til nye obligatoriske dækninger, som kan være dækning på PenSam førtidspension (3.3.) og/eller gruppelevssum (3.9.), gruppesum ved førtidspension (3.2.), forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.) og PenSam Sundhedsordning (3.13.).

Stigninger kan også give kunden ret til at tilvælge moduler på PenSam førtidspension (3.3)

Kunder, som har nået folkepensionsalderen, kan kun forhøje alderspension (3.5.) og tilvælge eller forhøje aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.) aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) og ratepension (3.8.).

2.3.2.2. *Bidraget falder*

Fald i bidrag begrænser indbetaling til kundens alderspension og/eller aldersforsikring med løbende udbetalinger.

Ved fald i bidraget falder tilvalgte dækninger bort, når bidraget ikke er stort nok til at betale for dækningen.

Dækning på aldersopsparing og ratepension beregnes alene på grundlag af allerede indbetalte bidrag (hvilende dækning).

Bidrag til tilvalgte dækninger bortfalder i denne rækkefølge:

- tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.) og obligatorisk børnepension (3.4.)
- aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)
- ratepension (3.8.).

Fald i bidraget kan også medføre, at kunden bliver omfattet af Mini (2.2.2.), hvor også grundmodul på PenSam førtidspension (3.3.), obligatorisk børnepension (3.4) bortfalder og bidrag til aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) og ratepension (3.8.) bortfalder.

Hvis bidraget falder til My (2.2.3.), bortfalder gruppelevssum (3.9.), gruppesum ved førtidspension (3.2.) og forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.) samt PenSam Sundhedsordning (3.13.), og kunden er kun omfattet af alderspension.

Dækning bortfalder fra den første i den måned, hvor bidraget er faldet, så det ikke er stort nok til at betale for dækningen.

2.3.2.3. *Frivilligt bidrag via arbejdsgiver*

Kunder, hvor bidraget falder, har mulighed for med arbejdsgiver at aftale, at et ekstra beløb eller en større procentdel af lønnen, bliver overført til pensionen hver måned sammen med arbejdsgivers bidrag, så det samlede bidrag ikke nedsættes (1.4.2.)

Kunden skal betale frivilligt bidrag fra den måned, hvor arbejdsgiveren betalte mindre bidrag og kontakte PenSam senest 3 måneder efter kunden har modtaget information fra PenSam om bidragsfald.

2.3.2.4. *Bidrag efter pensionering*

Bidrag, der indbetales eller tilbageføres af arbejdsgiver efter kunden har startet udbetaling af alderspension, indbetales eller tilbageføres på alderspensionen (3.5.) og eller aldersforsikringen med løbende udbetalinger og ydelsen justeres ved det førstkommande årsskifte.

2.3.3. *Ekstraordinære valg*

PenSam kan beslutte at give kunder ekstraordinær valgmulighed, hvis

- indholdet eller sammensætningen af produkter i Fleksion bliver ændret, eller
- lovgivningen, som påvirker behovet for og sammensætningen af arbejdsmarkedspensioner, herunder reglerne om tilkendelse af social pension fra det offentlige og reglerne om efterløn og folkepension, bliver væsentligt ændret.

2.3.4. Bidraget ophører (opretholdt dækning og hvilende dækning)

Hvis kunden fratræder den stilling, som gav ret til pensionsbidraget, og kunden ikke modtager udbetaling af PenSam førtidspension (3.3.) eller alderspension (3.5.), opretholdes kundens dækninger på Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) i indtil 12 måneder efter bidragsophøret, dog længst indtil dækningen i øvrigt ophører, herunder på grund af kundens opnåelse af en vis alder, på grund af ændringer i prisen for dækninger eller opsparing, jf. 2.5, eller hvis en arbejdsgiver på ny indbetaler pensionsbidrag (2.2.)

Kunden kan fortsætte forsikringsdækninger ved at betale til en fortsættelsesforsikring (Privat videreførsel), jf. punkt 1.4.3. Kunden kan dog ikke fortsætte PenSam Sundhedsordning (3.13.), som bortfalder senest 12 måneder efter arbejdsgivers bidragsophør.

Hvis kunden ikke betaler til en fortsættelsesforsikring, bortfalder følgende dækninger senest 12 måneder efter bidragsophør:

- Forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.)
- gruppesum ved førtidspension (3.2.)
- gruppelivssum (3.9.)
- PenSam førtidspension (3.3.)*
- obligatorisk børnepension (3.4.)*

For

- alderspension (3.5.)
- aldersforsikring med løbende udbetalinger (3.7.)
- aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)
- aldersopsparing i PenSam Bank (3.7.a.)
- ratepension (3.8.)

gælder, at dækninger 12 måneder efter bidragsophør alene beregnes på grundlag af allerede indbetalte bidrag (hvilende dækning).

*Kunder, som er omfattet af Gruppensum ved førtidspension (3.2.) og PenSam førtidspension (3.3.), og som:

- bliver syge senest 12 måneder efter bidragsophør, og som
- på grund af uafbrudt sygdom ikke kan være selvforsørgende i en stilling uden økonomisk kompensation eller løntilskud,

opretholder dog dækningen i indtil 10 år efter bidragsophør, dog længst indtil dækningen i øvrigt ophører.

2.4. Helbredsforhold og karens

2.4.1. Ingen helbredsbedømmelse

PenSam optager alle kunder, uanset hvordan deres helbredstilstand er, når kunden bliver optaget i Fleksion, men hvis kunden er syg ved optagelsen, kan dette påvirke kundens dækninger.

2.4.2. Helbredsklausul

Hvis kunden er omfattet af

- gruppesum ved førtidspension (3.2.),
  - grund- og tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.),
- så er dækningen omfattet af en helbredsklausul.

Helbredsklausulen gælder, hvis kunden er optaget i Fleksion fra og med den 01.01.2004 og ved optagelsen er ansat i en stilling med økonomisk kompensation eller løntilskud, eller fra og med 01.04.2021 er ansat som Peer-medarbejder jf. overenskomstens protokollat vedr. medarbejdere, der ansættes på baggrund af egne tidligere patient/bruger erfaringer.

Helbredsklausulen gælder også, hvis en kunde ansat i ovennævnte typer stillinger genoptages i Fleksion efter mere end 3 år uden bidragsindbetaling fra arbejdsgiver.

Helbredsklausulen medfører, at PenSam ikke udbetaler dækning, hvis tilkendelse af offentlig førtidspension eller seniorpension skyldes eller har sammenhæng med én eller flere lidelser, kunden havde ved optagelse/genoptagelse i pensionsordningen.

Hvis kunden ikke opnår ret til PenSam førtidspension (3.3.), fordi dækningen er omfattet af helbredsklausulen, overfører PenSam præmierne, som er brugt til dækningen, til kundens alderspension (3.5.).

2.4.3. Karens ved valgfri dækning

Hvis kunden er omfattet af

- tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.) og børnepension (3.4.)
- grund- og tillægsmoduler på ægtefælle-/samleverpension (3.10.), eller
- grund- og tillægsmoduler på individuel børnepension (3.11.)

så er den forhøjede dækning begrænset i en karensperiode indtil der er betalt til modulet i sammenlagt 3 år.

Hvis kunden opnår ret til dækning, før der er betalt i 3 år til modulet, udbetaler PenSam ikke den forhøjede dækning, hvis retten til udbetaling skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod, da kunden valgte modulet.

Ved optagelse i forbindelse med kundens valg af overgang til Fleksion (2.1.), hvor der samtidig overføres reserve fra den tidligere pensionsordning, medregnes tidligere perioder med indbetalinger.

Hvis kunden ikke opnår den forhøjede dækning, fordi dækningen er omfattet af karens, overfører PenSam præmierne, som er brugt til den tilvalgte dækning, til kundens alderspension (3.5.). Ved dødsfald udbetaler PenSam præmier, som er anvendt til den forhøjede dækning, til dødsboet.

Hvis et tilvalgt modul bortfalder i mere end 3 år, beregner PenSam en ny karensperiode, hvis kunden senere vælger modulet igen.

PenSam kan forlænge karensperioden på 3 år for alle kunder, hvis PenSam skønner, at det er nødvendigt for at beskytte kollektivet.

Der kan gælde særlige regler, hvis modulet er tilvalgt som følge af, at

- kunden har overført (2.12.) en tidligere pensionsordning til PenSam, eller
- kunden indbetaler frivillige bidrag (1.4.2.) eller indskud til PenSam.

2.5. Hvad koster dækning og pensionsforsikring?

2.5.1. Opsparing i PenSam Bank

PenSam opgør opsparing i PenSam Bank (1.1.) på grundlag af indbetalingerne efter fradrag af pensionsafkastbeskatning og med tillæg af tilskrevne renter.

Der kan være fastsat særlige regler for opgørelse af opsparing og ændring heraf i tilknytning til den enkelte opsparing. Dette er fx tilfældet, hvis kunden har valgt at indbetale til "PenSam Bank-Lokal Puljepension".

2.5.2. Forsikringsdækninger og pensionsprodukter

Forsikringsdækninger og pensionsprodukter, som er ikke garanterede, beregnes ud fra grundlag, hvor der kan indgå forudsætninger om rente, risiko og omkostninger. Pensionsprodukternes størrelse fastsættes herudover på grundlag af pensionsordningens (forsikringens) værdi. Beregning – beregningsgrundlaget - anmeldes til Finanstilsynet. PenSam vurderer grundlagets forudsætninger mindst en gang om året med henblik på at opdatere dem, hvis de ændrer sig.

Hvis grundlagets forudsætninger ændrer sig, eller hvis det er nødvendigt at indarbejde andre forudsætninger end de nævnte, kan PenSam ændre grundlagene. PenSam kan også ændre grundlagene i forbindelse med ændring af betingelserne for Fleksion. Såfremt PenSam ændrer grundlag for beregning af forsikringsdækning og pensionsprodukter eller pensionsordningens værdi ændrer sig, kan dækninger og pensionsprodukter blive større, mindre eller helt bortfalde.

Det gælder både forsikringsdækning og pensionsprodukter, der følger af allerede betalte bidrag samt forsikringsdækning og pensionsprodukter, der følger af fremtidige bidragsbetalinger.

PenSam fastsætter rammer for, hvornår ændringer i den forventede udvikling for fastsættelsen af beregningsgrundlagets forudsætninger, medfører ændring af beregningsgrundlaget og derved ændring af forsikringsdækning og pensionsprodukter. Rammerne kan fastsættes forskelligt for forskellige grupper af forsikringer, herunder for produkter under udbetaling, og for produkter, som ikke er under udbetaling.

Allerede oprettet forsikringsdækning og pensionsprodukter samt fremtidig forsikringsdækning og pensionsprodukter kan endvidere ændre sig eller bortfalde som følge af ændring af betingelserne for Fleksion.

PenSam oplyser kunderne om ændring af grundlag, der medfører, at allerede oprettet forsikringsdækning og pensionsprodukter samt fremtidig forsikringsdækning og pensionsprodukter ændrer sig væsentligt eller bortfalder.

Der kan være fastsat særlige regler for beregning af forsikringsdækning og pensionsprodukter og ændring heraf i tilknytning til den enkelte dækning.

Pensionsordningens værdi beregnes på grundlag af indbetalte bidrag med fradrag af udbetalte produkter, betaling for omkostninger, regulering for risiko og forsikringens andel af det realiserede resultat, jf. punkt 2.6.1 og 2.6.2., stk. 2 - 3.

PenSam fratrækker omkostninger til betaling af administration af pensionsordningen med et fast beløb hver måned. PenSam fastsætter mindst 1 gang om året beløbet til omkostninger,

2.6. Fordeling af realiseret resultat - overskud og underskud

2.6.1. Fordeling af realiseret resultat

PenSam fordeler årets realiserede resultat vedrørende investeringsafkast, risiko og omkostninger mellem selskabet og kunderne i overensstemmelse med lovens krav om rimelighed m.v. Forsikringernes del placeres i ufordelte fælles midler (kollektivt bonuspotentiale).

Et ekstraordinært, væsentligt negativt resultat opstået pludseligt og som følge af udefrakommende faktorer opgøres og fordeles straks.

2.6.2. Overskud og underskud

Fordelingen mellem grupper (kontributionsgrupper, jf. stk. 4 – 5) sker derefter sådan, at gruppen tildeles en andel – positiv såvel som negativ – som er rimelig i forhold til, hvordan gruppen har bidraget til resultatet.

Inden for gruppen fordeler selskabet kundens forsikrings andel af resultatet – såvel positiv som negativ – efter en rimelighedsvurdering af, hvordan forsikringen har bidraget til resultatet.

Negative andele fratrækkes forsikringens værdi eller fremføres til modregning i kommende års eventuelle positive andele. Selskabet beslutter, hvordan positive andele, som ikke indgår i modregning, skal komme kunderne til gode (2.6.5.).

PenSam opdeler kunderne i grupper (kontributionsgrupper) for henholdsvis risiko, omkostninger og rente. Inddelingen i grupper har betydning for beregningen af realiseret resultat til kunden.

PenSam kan fastsætte og ændre principperne for kundernes opdeling i grupper, herunder flytte kunder til en anden gruppe.

2.6.3. Særlige bonushensættelser

PenSam kan bruge forsikringernes ufordelte fælles midler (kollektivt bonuspotentiale) til særlige bonushensættelser. Særlige bonushensættelser indgår som en del af selskabets kapitalgrundlag og dækker tab på lige fod med egenkapitalen. Særlige bonushensættelser får samme forrentning som egenkapitalen. Hvis der er opbygget særlige bonushensættelser, og solvenskravet er opfyldt, tildeles PenSam den enkelte kunde bonus fra særlige bonushensættelser i forbindelse med udbetaling af ydelser, eller senest når forsikringen ophører.

2.6.4. Hvordan anvendes overskud

PenSam bestemmer, hvordan overskud og særlige bonushensættelser skal komme kunderne til gode fx ved at nedsætte præmier, forhøje dækninger eller kontant udbetaling. Hvis PenSam beslutter, at kunderne eller forbrugergrupperne kan vælge, hvordan overskud og bonus fra særlige bonushensættelser skal anvendes, oplyser PenSam kunderne om mulighederne.

2.6.5. Fravigelser

PenSam kan fastsætte nærmere regler, og ændre disse, for beregning og fordeling af overskud og underskud, herunder fravige kontributionsbekendtgørelsen, for såvel fremtidige som allerede eksisterende aftaler.

2.6.6. Pensionsafkastskat

PenSam fradrager pensionsafkastbeskatning i henhold til lov om pensionsafkastbeskatning.

2.7. Fareforøgelse

PenSam udbetaler ikke dækning ved sygdom, førtidspension, seniorpension eller død, som er en følge af udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter, aktiv deltagelse i krig, oprør eller lignende uden for Danmark.

PenSam udbetaler ikke gruppelivssum, gruppesum ved førtidspension og forsikring ved visse kritiske sygdomme og nedsætter andre forsikringer ved sygdom, førtidspension og død, som er en følge af krig, borgerkrig eller tilsvarende fareforøgelse i Danmark.

2.8. Personlig rettighed

Kundens og andre berettigedes kreditorer kan ikke retsforfølge eller overtage retten til udbetaling fra pensionsordningen.

Kunden og andre berettigede kan ikke overdrage, pantsætte eller på anden måde råde over retten til udbetaling fra pensionsordningen.

2.9. Forældelse - Kunden skal anmelde krav på dækning

Krav mod PenSam forældes efter dansk rets almindelige regler om forældelse, og herunder gælder følgende:

Kunder eller andre, som ønsker, at PenSam skal udbetale en dækning, skal anmelde kravet til PenSam inden 3 år efter, at kunden blev klar over eller burde være klar over, kravet er opstået, idet kravet ellers er forældet. Kravet opstår på det tidspunkt, hvor betingelserne for udbetaling af en dækning er opfyldt. Krav på dækning i form af løbende ydelser opstår og forældes løbende månedsvis.

Krav om udbetaling af dækning skal dog under alle omstændigheder være anmeldt senest 10 år fra det tidspunkt, hvor betingelserne for udbetaling af dækningen blev opfyldt.

For de løbende ydelser gælder yderligere, at selve retten til at modtage en løbende ydelse kan bortfalde, hvis krav på en løbende ydelse ikke anmeldes indenfor 10 år fra det tidspunkt, hvor betingelserne for den første ydelse var opfyldt

2.10. Oplysninger

Kunder eller andre berettigede, som kan være berettiget til udbetaling, skal give PenSam adgang til oplysninger, som er nødvendige for, at PenSam kan vurdere deres rettigheder. Hvis oplysningerne er ufuldstændige, kan udbetaling ikke finde sted.

Det kan blandt andet være nødvendigt, at kunden samtykker og medvirker til, at PenSam indhenter, opbevarer, registrerer og videregiver oplysninger, erklæringer m.v. PenSam behandler alle oplysninger efter de regler, som findes i lovgivningen.

Medarbejderne i PenSam har tavshedspligt om kundernes forhold og må kun videregive oplysninger herom, hvis kunden har godkendt, at der sker videregivelse, eller hvis lovgivningen giver adgang til at videregive oplysninger.

2.11. Overførsel til andre pensionsordninger og sammenlægning

2.11.1. Overførsel til andre pensionsordninger

Hvis bidragspligten er bortfaldet på grund af jobskifte, kan kunden bede PenSam om at opgøre og overføre overførselsværdien af kundens pensionsordning i PenSam til kundens nye pensionsordning.

Overførselsværdien beregnes efter de til enhver tid gældende regler anmeldt til Finanstilsynet. Beregningen sker på grundlag af pensionsordningens værdi, jf. punkt 2.5.2., stk. 8, og fratrækkes eventuelt omkostninger, gebyr og kursværn.

Hvis overførsel gennemføres i forbindelse med et jobskifte omfattet af forsikringsbranchens jobskifteaftale, jf. Jobskifteaftalen, overfører PenSam overførselsværdien af pensionsordningen uden fradrag af eventuelle omkostninger og gebyr. PenSam kan fratrække kursværn i overførselsværdien.

Hvis overførsel gennemføres uden forbindelse med et jobskifte omfattet af forsikringsbranchens jobskifteaftale, jf. Jobskifteaftalen, overfører PenSam overførselsværdien af pensionsordningen med fradrag af eventuelle omkostninger, gebyr og kursværn.

Indeholdt pensionsafkastbeskatning overføres med overførselsværdien.

Hvis kundens adgang til at genkøbe (2.13.) pensionsordningen er begrænset, oplyser PenSam det nye selskab herom, for at begrænsningen kan fortsætte, efter at værdien af pensionsordningen er overført.

PenSam kan indgå særlige aftaler med andre pensionsinstitutter om kundernes ret ved overførsel.

Hvis en kunde efter jobskifte eller virksomhedsomdannelse tilbydes ringere vilkår eller får afslag på optagelse i en ny arbejdsmarkedspensionsordning på grund af helbredsforhold, har kunden ret til at fortsætte indbetaling af bidrag til PenSam. Overenskomstparterne og det nye pensionsinstitut godkender, at kundens pensionsordning videreføres i PenSam.

2.11.2. Sammenlægning af pensionsordninger

Hvis kunden har to eller flere ordninger indenfor PenSam, som kan sammenlægges til fordel for kunden, kan PenSam foretage en sådan sammenlægning med mulighed for, at kunden indenfor en frist kan afvise sammenlægningen

2.12. Overførsel fra andre pensionsordninger

Kunden kan overføre tidligere arbejdsmarkedspensionsordninger, som giver ret til overførsel, og herved forbedre pensionsordningen i PenSam.

Hvis overførsel gennemføres i forbindelse med et jobskifte, indgår hele det overførte beløb med fradrag af indeholdt pensionsafkastbeskatning på pensionsordningen i PenSam. Eventuelle helbredsoplysninger eller overstået karenstid overføres samtidig.

Hvis PenSam modtager en overførsel uden forbindelse med jobskifte, indgår det overførte beløb efter fradrag af omkostninger og med fradrag af indeholdt pensionsafkastbeskatning på pensionsordningen i PenSam.

Kunden kan bruge det overførte beløb til at vælge moduler på de produkter, som kunden i forvejen er omfattet af. Beløbet kan også indgå på kundens alderspension. Det er dog en forudsætning, at dette kan lade sig gøre efter lovgivningen, betingelser og beregningsgrundlag.

Hvis kunden overfører en kapitalforsikring, etablerer PenSam en kapitalforsikring og kan konvertere den til en aldersopsparring i PenSam Pension (3.6.). Hvis kunden overfører en ratepension, kan PenSam etablere eller forhøje en allerede tilvalgt ratepension (3.8.).

Hvis kundens tidligere pensionsordning indeholdt begrænsninger, herunder i kundens adgang til at genkøbe pensionsordningen, kan begrænsningerne fortsætte, efter at pensionsordningen er overført. Hvis kunden har eller får overført en pensionsordning, så kan det ændre på pensionsudbetalingsalderen på kundens pensionsordning i PenSam.

PenSam kan indgå særlige aftaler med andre pensionsinstitutter om kundernes ret ved overførsel.

2.13. Genkøb af pensionsordningen

2.13.1. Tvangsgenkøb

PenSam har ret til at opgøre og udbetale en eventuel genkøbsværdi, hvis

- hverken arbejdsgiver eller kunden betaler bidrag (1.4.), og
- alle andre forsikringsdækninger end alderspension (3.5.) og opsparet reserve på aldersopsparring i PenSam Pension (3.6.) og ratepension (3.8.) er bortfaldet, og
- kundens alderspension (3.5.) ikke overstiger 1.200 kr. om året, og
- kundens opsparede reserve på aldersopsparring i PenSam Pension (3.6.) og ratepension (3.8.) ikke overstiger 12.000 kr. (afgiftsfri reserver bruttificeres).

Genkøbsværdien beregnes efter de til enhver tid gældende regler anmeldt til Finanstilsynet. Beregningen sker på grundlag af pensionsordningens værdi, jf. punkt 2.5.2., stk. 8, der fratrækkes eventuelt omkostninger, gebyr og kursværn.

PenSam fradrager afgift efter pensionsbeskatningsloven og skat efter pensionsafkastbeskatningsloven inden udbetaling. PenSam er herefter frigjort, og kunden har ikke yderligere krav mod PenSam.

2.13.2. Frivilligt genkøb

Kunder kan bede PenSam om at opgøre og udbetale en eventuel genkøbsværdi, hvis

- kunden er fratrådt den stilling, som gav ret til pensionsbidraget
- der ikke er indledt sag for kunden om behandling efter reglerne i lovgivningen om offentlig førtidspension og seniorpension,
- kunden ikke har fået forlænget udbetaling af dagpenge på grund af livstruende, uhelbredelig sygdom,
- kunden ikke har opnået pensionsudbetalingsalderen på pensionsordningen, og

- kunden er emigreret (dog ikke til Færøerne og Grønland) eller kunden er fratruddet det job, som gav ret og pligt til pensionsordning mere end 1 år før genkøbet og hele pensionsordningens genkøbsværdi er under 25.000 kr. brutto (afgiftsfri reserver bruttificeres).

Genkøbsværdien beregnes efter de til enhver tid gældende regler anmeldt til Finanstilsynet. Beregningen sker på grundlag af pensionsordningens værdi, jf. punkt 2.5.2., stk. 8, der fratrækkes eventuelt omkostninger, gebyr og kursværn.

PenSam skal fradrage afgift i henhold til pensionsbeskatningsloven og skat efter pensionsafkastbeskatningsloven. PenSam er herefter frigjort, og kunden har ikke yderligere krav mod PenSam.

2.14. Klager

Kunder eller andre berettigede modtager en henvisning til klagevejledning på PenSam's hjemmeside, hvis PenSam giver afslag på deres anmodning. Det fremgår af klagevejledningen, hvordan kunden eller andre berettigede kan klage over afslaget. Der er følgende muligheder:

Kunden skal altid først klage til PenSam. Både kunden og PenSam kan herunder kræve, at sagen bliver forelagt for bestyrelsen.

Kunder og andre berettigede kan også klage til Ankenævnet for Forsikring over afgørelser truffet af PenSam Pension (1.1.) og til Pengeinstitutankenævnet over afgørelser truffet af PenSam Bank (1.1.).

Kunder og andre berettigede kan også søge sagen løst ved domstolene efter dansk ret.

Kunder, som vil klage over den måde, PenSam behandler personoplysninger på, kan klage til Datatilsynet.

2.15. Ikrafttræden

Betingelserne træder i kraft 01.07.2023 og erstatter tidligere betingelser, jf. dog de næste afsnit.

Indbetaling til Aldersforsikring med løbende udbetaling (3.7.) for kunder med bidrag på Maxi (2.2.1.) træder i kraft pr. 01.07.2023.

For kunder med PenSam førtidspension (3.3) og Obligatorisk børnepension (3.4.) hvor bidraget er ophørt 01.10.2022 eller tidligere gælder, at dækningerne 12 måneder efter bidragsophør alene beregnes på grundlag af allerede indbetalte bidrag (hvilende dækning), og at disse dækninger dog altid bortfalder senest 10 år efter bidragsophør, og eventuel reserve på dækningerne overføres til alderspension (3.5.)

Alle kunder, der optages eller genoptages efter 3 år i Pension90 på maxi (2.2.1.) pr. 01.10.2022 eller senere er omfattet af obligatorisk børnepension (3.4.)

Udbetalinger af dobbelt obligatorisk børnepension og obligatorisk børnepension igangsat på grund af kundens alderspensionering (3.4.), der er startet udbetaling inden 01.10.2022, fortsætter til forsikringen udløber.

Ændringen i punkt 2.4.2 om kunder ansat på baggrund af egne tidligere patient/brugererfaringer (peer-medarbejder) træder i kraft fra tidspunktet for overenskomstparternes underskrivelse af overenskomsten, og har virkning fra det tidspunkt, hvor overenskomsten har virkning fra (01.04.2021). PenSam opsamler løbende dokumentation for denne gruppes risikoniveau, og der vil ved behov kunne ske justering af risikoprodukter for gruppen, hvis risikoforholdene for gruppen udvikler sig anderledes end forudsat.

Ændringen i pkt. 3.2.2. hvorefter kendelse om seniorpension ikke berettiger til udbetaling af Gruppensum ved førtidspension, hvis kunden er tilkendt seniorpension med første udbetaling efter 01.06.2022 træder i kraft pr. 01.06.2022 og er gældende indtil videre, jf. punkt 1.6.2., 3. afsnit (fravigelse i en periode).

Ændringen i punkt 2.11., 4 og 5 afsnit, om at PenSam kan trække kursværn af overførselsværdien inden overførsel inden for Jobskifteaftalen, træder i kraft pr. 01.09.2021.

PenSam Liv har pr. 01.09.2020 ændret navn til PenSam Pension.

Ændringen af punkt 2.1.5., 5. afsnit, hvor reglen "Krav på udbetaling af ydelser kan dog højst omfatte 3 år tilbage i tid regnet fra modtagelsen af den sene præmie" er slettet, har virkning fra 01.01.2017.

For kunder med Aldersopsparing i PenSam Bank, oprettet inden den 01.10.2022 i tilknytning til deres Pensionsordning i Fleksion, der i 2022 eller 2023 er overført til en Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) gælder følgende overgangsbestemmelse vedrørende udbetaling:

Kunder, som er tilkendt førtidspension eller har haft en livstruende sygdom, som giver ret til udbetaling efter de dagældende betingelser for Aldersopsparing (3.7.) inden overførsel til Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.), bevarer denne ret til udbetaling, hvis de anmoder om udbetaling inden 01.01.2026.

For kunder med Aldersopsparing i PenSam Bank, oprettet inden den 01.11.2019 i tilknytning til deres Pensionsordning i Fleksion, der i 2019 eller 2020 er overført til en Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) gælder følgende overgangsbestemmelse vedrørende udbetaling:

Kunder, som er tilkendt førtidspension eller har haft en livstruende sygdom, som giver ret til udbetaling efter de dagældende betingelser for Aldersopsparing (3.7.) inden overførsel til Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.), bevarer denne ret til udbetaling, hvis de anmoder om udbetaling inden 01.01.2023.

Forlængelsen af Opretholdt dækning (3.2.5., 3.3.5. og 3.4.5.) fra 5 år til 10 år gælder for kunder, hvor indbetalingen til PenSam er stoppet efter den 01.01.2013 og som i øvrigt opfylder betingelserne for opretholdt dækning.

Ægtefælle-/samleverpension (3.10.) og Individuel børnepension (3.11.) skal være valgt inden 01.07.2018 og senest med virkning for bidrag for juni 2018. Eksisterende dækninger, der er valgt inden 01.07.2018, fortsætter på de vilkår, der fremgår af de til enhver tid gældende betingelser.

Adgangen i punkt 2.6.2. til at fratække negative andele af realiseret resultat i pensionsordningens/forsikringens værdi har virkning fra 01.10.2017.

Ændringen i 2.2.1.1., 1. bullit om PenSam førtidspension, har virkning fra 01.05.2014. Ændringen medfører, at kunder der optages på Maxi pr. den 01.05.2014 og senere, optages med grundmodul som eneste modul på PenSam Førtidspension i den obligatoriske dækning.

Ændringen af udløbsalderen fra 65 år til kundens folkepensionsalder for Forsikring ved visse kritiske sygdomme (3.1.), PenSam førtidspension (3.3.), Obligatorisk børnepension (3.4.), Præmiefritagelse på alderspension (3.5.), Gruppelivssum (3.9.) og PenSam Sundhedsordning (3.13.) og ændringen af udløbsalderen fra 60 år til 5 år før folkepensionsalderen for Gruppelivssum ved førtidspension (3.2.) gælder for bidragsaktive kunder pr. 01.01.2019, hvor bidragets størrelse berettiger til dækningen (2.2.). For kunder med opretholdt dækning og hviledækning før 01.01.2019 er udløbsalderen fortsat henholdsvis 65 år (3.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.9., og 3.13) og 60 år (3.2.). Ophører bidragsbetaling til PenSam er kunden ikke omfattet af automatisk ændring af udløbsalderen i takt med folkepensionsalderen forlænges (3.0.).

Begraveshjælp (kun Pension90) bortfalder pr. 31.12.2018. Tilsvarende indbetalinger, som herefter indbetales, anvendes til alderspension (3.5.).

For kunder, som frem til den 31.12.2012 har indbetalt til alderssum i moduler, bevarer alderssummen (konverteret til aldersforsikring (3.6.)) sin opsparede reserve. Fra 01.01.2019 kan kunder igen vælge at indbetale til aldersforsikring (3.6.) i henhold til pkt. 2.3.).

Kunder, som før den 01.01.2013 modtog gruppelivssum ved førtidspension (3.2.) eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, bevarer dog eventuelle rettigheder til alderssum i moduler og dødsfaldssum, som er opnået i forbindelse med førtidspensioneringen.

Betingelserne gælder både for kunder med bidragsbetaling og kunder uden bidragsbetaling.

Efter bortfald af bidragsbetaling er kunden dog alene omfattet af de dækninger og opsparing, som var gældende på det tidspunkt, hvor bidragsbetalingen bortfaldt. Disse dækninger og opsparing kan være opretholdt i en periode efter bidragsbetalingens bortfald. Når dækningerne og opsparing ikke længere er opretholdt, er de tilbageværende nedsatte dækninger og opsparing omfattet af de til enhver tid gældende betingelser.

3. Produkter og dækninger

3.0. Hvad er folkepensionsalderen?

Forsikringsdækninger har udløb ved kundens folkepensionsalder eller 5 år før kundens folkepensionsalder. Folkepensionsalderen, jf. Lov om social pension, er:

- 65 år, hvis kunden er født 31. december 1953 eller tidligere
- 65½ år, hvis kunden er født i perioden fra 1. januar 1954 til 30. juni 1954
- 66 år, hvis kunden er født i perioden fra 1. juli 1954 til 31. december 1954
- 66½ år, hvis kunden er født i perioden fra 1. januar 1955 til 30. juni 1955
- 67 år, hvis kunden er født i perioden fra 1. juli 1955 til 31. december 1962
- 68 år, hvis kunden er født fra 1. januar 1963 til 31. december 1966
- 69 år, hvis kunden er født fra 1. januar 1967 til 31. december 1970

For kunder født efter 31.12.1970 er folkepensionsalderen for tiden 69 år, men den kan forhøjes, jf. Lov om social pension.

3.1. Forsikring ved visse kritiske sygdomme

3.1.1. Hvad er forsikring ved visse kritiske sygdomme?

Forsikring ved visse kritiske sygdomme er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på gruppebasis og tegnes for 1 kalenderår ad gangen
- en ren risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.)
- tegnet i PenSam Pension som komplementær forsikring tegnet i tilknytning til livsforsikring (1.1.).

Præmien ophører senest, når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

Forsikringstiden er den periode, hvor kunden er omfattet af Forsikring for visse kritiske sygdomme i PenSam Forsikring eller PenSam Pension i forbindelse med arbejdsgivers indbetaling til kundens arbejdsmarkedspensionsordning i PenSam Pension, eller betaling til fortsættelsesforsikring.

3.1.2. Hvornår udbetales forsikring ved visse kritiske sygdomme?

PenSam udbetaler forsikringssummen, hvis

- kunden ikke har opnået folkepensionsalderen (3.0.), og
- kunden søger om udbetaling, og
- PenSam har modtaget dokumentation for, at betingelserne for dækning er opfyldt og har vurderet, at diagnosen opfylder kravene, og
- kunden får diagnosticeret en af følgende sygdomme (A – W) i forsikringstiden:

Kun de diagnoser, der er nævnt nedenfor (A – W), er dækningsberettigede.

A. Alvorlige og neurologiske følger efter hjerneblødning eller blodprop i hjernen (apopleksi)

Spontan eller traumatisk opstået beskadigelse af hjernen eller hjernestammen som følge af en blodprop (infarkt), en blødning i hjernen/hjernestammen eller en blødning mellem hjernehalvdele.

Ved en apopleksi skal beskadigelsen have medført samtidigt opståede objektive neurologiske udfaldssymptomer af mere end 24 timers varighed regnet fra det tidspunkt, hvor en læge første gang påviste disse udfaldssymptomer. Beskadigelsen skal være påvist ved en hjerneskaning (CT/MR).

Hvis en apopleksi ikke er påvist ved en hjerneskaning, er tilfældet dækningsberettiget, hvis der er klassiske kliniske tegn på apopleksi samt varige objektive neurologiske udfaldssymptomer i form af lammelser, taleforstyrrelser, synsforstyrrelser, føleforstyrrelser eller intellektuel reduktion. I dette tilfælde kan de objektive neurologiske udfaldssymptomer tidligst vurderes efter 30 dage. De 30 dage skal ligge i forsikringstiden for, at diagnosen er dækningsberettiget.

En traumatisk hjerneblødning skal være påvist ved en hjerneskaning (CT/MR) og skal have medført objektive neurologiske udfaldssymptomer. Disse symptomer kan tidligst vurderes efter 30 dage. De 30 dage skal ligge indenfor forsikringstiden for, at diagnosen er dækningsberettiget.

Diagnosen skal være stillet på en neuromedicinsk eller neurokirurgisk afdeling eller af en speciallæge i neuromedicin eller neurokirurgi, som har udelukket anden årsag til de neurologiske følger.

Emotionelle følger, kognitive gener eller træthed alene, er ikke tilstrækkelige for dækning.

Dækningen omfatter ikke:

- forbigående kortvarig blodprop (transitorisk cerebral iskæmi (TCI))
- multiinfarktsyndrom, småkarssygdom
- hjerneinfarkter påvist tilfældigt ved hjerneskanning, f.eks. som led i udredning af anden sygdom
- blodpropper eller blødninger i den perifere del af nervevævet, dvs. udenfor hjernen (fx i øjne, øre, hypofyse).

B. Abnorm udposning af en af hjernens pulsårer (aneurisme) eller karmisdannelse i hjernen (AV-malformation) inkl. kavernøst angiom

Aneurismet eller AV-malformationen skal være påvist ved røntgenundersøgelse af hjernens pulsårer (angiografi) eller ved CT/MR-skanning. Operation/behandling skal være gennemført, eller kunden skal være optaget på venteliste til operation/behandling. Der er også dækning, hvis der er indikation for operation/behandling, men denne ikke kan gennemføres af tekniske eller medicinske årsager, eller hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko.

Diagnosen skal være stillet på en neuromedicinsk eller neurokirurgisk afdeling.

C. Planlagt eller gennemført bypass-operation eller ballonudvidelse af hjertets kranspulsårer pga. kranspulsåreforkalkning (koronarsklerose)

Kunden skal have fået foretaget eller være optaget på venteliste til hjertekirurgisk behandling af kranspulsåreforkalkning (revaskularisering) af én eller flere af hjertets kranspulsårer ved bypassoperation eller ballonudvidelse med eller uden anlæggelse af stent.

Der er også dækning, hvis der er indikation for operation/behandling, men denne ikke kan gennemføres af tekniske eller medicinske årsager, eller hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko. Det skal være vurderet af relevant speciallæge, at operation udgør en høj risiko, og denne vurdering skal være dokumentérbar.

D. Akut blodprop i hjertet (hjerteinfarkt)

Akut opstået henfald af en del af hjertets muskulatur som følge af utilstrækkelig blodtilførsel til den pågældende del af hjertet. Diagnosen skal være baseret på:

1. Stigning og/eller fald i hjertespecifikke biomarkører (fortrinsvis troponin) med en værdi, der mindst overstiger 99 % percentilen af øvre referencegrænse.
For Troponin T regnes med en grænseværdi på 14 ng/l. Hvis den første værdi er under eller lig 14 ng/l kræves en stigning på mindst 50 %. For Troponin I regnes med en grænseværdi på 40 ng/l.
samt mindst ét af punkterne 2. eller 3.:
2. nye signifikante EKG-forandringer i form af ændringer i ST-segmentet, nye T-taks-ændringer, nyt venstresidigt grenblok eller nye patologiske Q-takker.
3. tilstedeværelse af karakteristiske kliniske symptomer på akut iskæmi som brystubehag, dyspnø eller arytmi.

Hvis punkt 1 og 3 er opfyldt, men ikke punkt 2, kræves yderligere nyttilkommet billeddiagnostisk påvist tab af en del af hjertemusklens eller nyttilkommen patologisk bevægelse af en del af hjertemusklens.

Diagnosen skal være stillet på en kardiologisk eller internmedicinsk afdeling af en kardiologisk speciallæge eller af en speciallæge i intern medicin.

Dækningen omfatter ikke AKS (akut koronar syndrom) uden sikre diagnostiske tegn på myokardienekrose.

E. Hjerteklapsygdom

Forsikrede skal have fået foretaget eller være optaget på venteliste til hjertekirurgisk behandling af hjerteklapsygdom med indsættelse af kunstig mekanisk eller biologisk hjerteklap, herunder homograft, eller klapplastik (hjerteklapskirurgi uden indsættelse af ny hjerteklap).

Forsikringen dækker også, hvis kunden har måttet afstå fra i øvrigt indiceret hjerteklapoperation på grund af høj operationsrisiko eller hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko. Det skal være vurderet af relevant speciallæge, at operation udgør en høj risiko, og denne vurdering skal være dokumentérbar.

F. Kronisk hjertesvigt med svære symptomer og betydelig nedsat funktionsevne (NYHA III -IV)

Dækningen omfatter svær kronisk hjertesvigt med svære symptomer eller funktionel begrænsning i hvile eller almindelig gang, svarende til NYHA III-IV, på trods af sufficient medicinsk behandling i mere end 6 måneder, hvor tilstanden enten skyldes:

- Venstresidig hjertesvigt, hvor uddrivningsfraktionen i venstre ventrikel (LVEF) er nedsat til 35% eller derunder, eller
- højresidig hjertesvigt, hvor der er påvist pulmonal arteriel hypertension gruppe 1 (PAH1) ved en højresidig hjertekateterisation (kan opstå, når der er forhøjet blodtryk i lungekredsløbet)

Dækningen omfatter desuden tilfælde, hvor der på grund af kronisk venstresidig hjertesvigt (dvs. med NYHA III-IV) er gennemført indoperation af:

- et avanceret pacemakersystem (cardioverter defibrillator (ICD-enhed) eller biventrikulær pacemaker (CRT-enhed)) eller
- en LVAD (HeartMate eller anden permanent mekanisk hjertestøtte).

Diagnosen anses for stillet når ovenstående betingelser er opfyldt og diagnosen er stillet af en kardiologisk speciallæge eller på en kardiologisk afdeling. Ved indoperation af en avanceret pacemaker eller LVAD anses diagnosen for stillet på operationsdagen.

Dækningen omfatter ikke indoperation af almindelige pacemaker.

G. Kritiske kræftsygdomme

Ved kræft forstås ondartet (malign) svulst (tumor), der mikroskopisk er karakteriseret ved ukontrollabel, infiltrativ vækst ud i tilstødende væv og klinisk ved en tendens til lokalt recidiv og spredning til regionale lymfeknuder og fjernere organer (metastaser), herunder malignt melanom (modermærkekræft).

Endvidere dækkes:

1. Leukæmi. Dog dækkes kronisk lymfatisk leukæmi kun, hvis sygdommen kræver behandling (se definition angivet i 3.1.5.).
2. Lymfeknudekræft (non-Hodgkins lymfom alle stadier og Hodgkins sygdom stadie II-IV)
3. Prostatakræft fra stadie 6 (Gleason 6)
4. Myelomatose, Solitært myelom, Essentiel trombocytose, Polycytæmia Vera, Myelofibrose og Myelodysplastisk syndrom, hvis sygdommene kræver behandling (se definition angivet i 3.1.5)
5. Modermærkekræft fra stadie 1B-4 (malignt melanom).

Følgende kræftsygdomme dækkes ikke:

1. alle former for hudkræft, herunder hudlymformer og Kaposi sarkom.
2. forstadier til kræft (fx dysplasi, carcinoma in situ og borderline tumorer)
3. godartede blærepapillomer
4. Hodgkins sygdom (stadie I)
5. Kronisk lymfatisk leukæmi, der ikke kræver behandling (se definition angivet i 3.1.5).
6. Prostatakræft stadie 1-5 (Gleason 1-5).
7. Neuroendokrine (karcinoide) tumorer uden tendens til invasion af omkringliggende væv eller metastaser.
8. Modermærkekræft stadie 0 og stadie 1A (malignt melanom)
9. Monoklonal gammopati (MGUS)

Diagnosen skal være baseret på histologisk eller cytologisk undersøgelse foretaget af en speciallæge i vævsundersøgelser (patologi).

Hvis det af relevant speciallæge vurderes, at biopsi ikke kan lade sig gøre af patientsikkerhedsmæssige eller faglige årsager, og dette er dokumentérbart, vil forsikringen dække, når speciallets retningslinjer for kræftdiagnosen i øvrigt er opfyldt.

H. Livstruende nyresvigt

Nyresvigt i en sværhedsgrad, så begge nyrer kronisk og uigenkaldeligt er holdt op med at fungere, hvilket har resulteret i, at enten peritoneal- eller hæmodialyse er iværksat eller, at kunden er blevet optaget på venteliste til nyretransplantation. *I. Planlagt større organtransplantation*

Forsikrede skal have fået foretaget eller være optaget på venteliste til transplantation af hjerte, lunge, lever eller bugspytkirtel. Der skal være tale om transplantation pga. intraktabelt organsvigt. Herudover dækkes transplantation af stamceller/knoglemarv.

Forsikringen dækker ligeledes, hvis forsikrede har måttet afstå fra operation på grund af høj operationsrisiko, eller hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko. Det skal være vurderet af relevant speciallæge, at operation udgør en høj risiko, og denne vurdering skal være dokumentérbart.

Undtaget fra dækning er organtransplantation, hvis transplantationen er begrundet i sygdom, som tidligere har medført udbetaling af Forsikring for visse kritiske sygdomme fra PenSam Forsikring eller PenSam Pension.

J. Multipel (dissemineret sklerose (MS))

Kronisk sygdom, der klinisk er karakteriseret af gentagne angreb med neurologiske udfaldssymptomer fra forskellige dele af centralnervesystemet. Der skal have været mere end ét veldefineret angreb, eller der skal være tale om et fremadskridende forløb. Diagnosen skal være understøttet af mindst 1 af følgende 2 kriterier:

1. Typiske forandringer påvist ved MR-skanning af hjernen/rygmarven med multiple affektioner af den hvide substans.
2. Oligoklonale bånd eller forhøjet IgG indeks i rygmarvsvæsken.

Hvis der kun har været konstateret ét angreb, er sygdommen omfattet, hvis McDonald-kriterierne er opfyldte.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling og/eller af en neurologisk speciallæge efter ovenstående kriterier.

K. ALS

En fremadskridende sygdom af ukendt årsag med degeneration af motoriske forhornsceller bekræftet ved elektromyografi.

Diagnosen skal være stillet på en neuromedicinsk afdeling.

L. Muskelsvind og neuromuskulære sygdomme

Følgende diagnoser er dækkede:

1. Limb-Girdle Muskeldystrofi
2. Myastenia Gravis
3. Distal Muskelatrofi (Charcot-Marie-Tooth)
4. Duchennes Muskeldystrofi
5. Facio-scapulo-humeral dystrofi

Diagnosen skal være stillet på en neuromedicinsk afdeling.

M. AIDS

En sygdom i immunsystemet forårsaget af infektion med HIV-virus, der har givet en så alvorlig påvirket immunfunktion, at det har medført en opportunistisk infektion eller visse cancertyper.

Dækningen forudsætter, at diagnosen er stillet på en infektionsmedicinsk afdeling efter Sundhedsstyrelsens kriterier for anmeldelsespligtig AIDS.

N. Primær Parkinsons sygdom med vedvarende symptomer

Primær Parkinsons sygdom med hovedsymptomerne muskelrigiditet, tremor og oligokinesi. Symptomer på Parkinsons sygdom fremkaldt af psykofarmaka er ikke omfattet.

Diagnosen skal være stillet på en neurologisk afdeling eller af en neurologisk speciallæge efter ovenstående kriterier.

Dækningen omfatter ikke:

- Atypisk Parkinsons (Parkinson+)

- Sekundær Parkinson
- Parkinsonsymptomer i forbindelse med Lewy Body demens

O. Aorta sygdom (sygdom i hovedpulsåren)

Sygdom i aorta (hovedpulsåren) i form af bristning (ruptur), lokal udvidelse (aortaaneurisme) til over 5 cm diameter, aortadissektion med ruptur af aortas indre lag og blødning ind i aortavæggen eller total aortaokklusion.

Benævnelsen aorta omfatter både den thorakale (bryst) og den abdominale (mave) aorta, men ikke dens grene.

Diagnoserne aortaaneurisme og aortadissektion skal være stillet ved ultralyd, ekkokardiografi, CT/MR-skanning eller aortografi. Diagnosen aortaokklusionen skal være stillet ved aortografi eller MR-angiografi.

P. Følger efter Borreliainfektion/Tick-Borne-Encephalitis (TBE) i nervesystemet efter flåtbid

Neuroborreliose som følge af flåtbid, der har medført varige (perifere eller kranielle) objektive neurologiske følger (lammelser, føle-, syns-, eller taleforstyrrelser). De neurologiske følger skal have medført en méngrad på mindst 15% efter méntabellen fra Arbejdsmarkeds Erhvervsforsikring

Infektionen skal være diagnosticeret i forsikringstiden (3.1.1.), og de neurologiske følger skal have været til stede i 3 måneder eller mere i forsikringstiden (3.1.1.) og være bekræftet af en speciallæge i neurologi.

Diagnosen skal være stillet ud fra borrelia/TBE-specifikke antistoffer i spinalvæske eller blod.

Neuroborreliose skal endvidere være verificeret ved påvisning af tydelig inflammatorisk reaktion (pleocytose) i cerebrospinalvæsken med forhøjet antal hvide blodlegemer.

Der vurderes for eksempel ikke på symptomer som træthed og emotionelle symptomer.

Q. Følger efter hjerne- eller hjernehindebetændelse

Varige objektive neurologiske følger (lammelser, føle-, syns-, eller taleforstyrrelser) efter infektion i hjerne, hjernenerverødder eller hjernehinder forårsaget af bakterier, vira, svampe eller andre mikroorganismer. De neurologiske følger skal have medført en méngrad på mindst 15% efter méntabellen fra Arbejdsmarkeds Erhvervsforsikring

Infektionen skal være diagnosticeret i forsikringstiden (3.1.1.), og de neurologiske følger skal have været til stede i 3 måneder eller mere i forsikringstiden (3.1.1.), og diagnosen skal være stillet på en neurologisk eller medicinsk afdeling ud fra:

1. påvisning af mikroorganismer i spinalvæsken eller blod, eller
2. en spinalvæskeundersøgelse med påvisning af tydelig inflammatorisk reaktion (pleocytose), herunder forhøjet antal hvide blodlegemer og protein eventuelt suppleret med CT/MR-skanning

Der vurderes for eksempel ikke på symptomer som træthed og emotionelle symptomer.

R. Følger efter visse godartede svulster

Godartede svulster i hjerne og rygmarv eller disse organers hinder, som ikke kan fjernes ved operation og som medfører en méngrad på mindst 15% efter méntabellen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring på grund af betydelige neurologiske følger (dysfunktioner som lammelser, føle-, syns-, eller taleforstyrrelser) og nedsat førlighed), eller godartede svulster i hjerne og rygmarv eller disse organers hinder, som efter operation medfører en méngrad på mindst 15% efter méntabellen fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring på grund af betydelige neurologiske følger (dysfunktioner som lammelser, føle-, syns-, eller taleforstyrrelser) og nedsat førlighed.

Der er også dækning, hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko. Det er fortsat en betingelse, at følgetilstande i nervesystemet medfører en méngrad på mindst 15% efter méntabellen fra Arbejdsmarkedets Erhvervsforsikring på grund af betydelige neurologiske følger (dysfunktioner som lammelser, føle-, syns-, eller taleforstyrrelser) og nedsat førlighed.

Méngraden kan tidligst vurderes efter 6 måneder. De 6 måneder skal ligge indenfor forsikringstiden for, at diagnosen er dækningsberettiget.

Diagnosen anses for stillet, når en neurologisk eller neurokirurgisk afdeling har stillet diagnosen og en neurologisk speciallæge har bekræftet de objektive neurologiske udfaldssymptomer og udelukket anden årsag til følgerne.

Der vurderes for eksempel ikke på symptomer som træthed og emotionelle symptomer.

Undtaget for dækningen er cyster, granulomer, hypofyseadenomer og schwannomer/neurinomer, herunder acusticusneurinomer.

S. Blindhed (stærkt svagtsynet eller total blind)

Ved blindhed forstås totalt og irreversibelt tab af synsfunktionen på begge øjne:

- hvor synsstyrken målt med korrektion på bedste øje er 3/60 eller derunder eller,
- hvor synsfeltet er < 10 grader på det bedste øje i horisontal udstrækning.

Diagnosen skal være stillet af en speciallæge i øjensygdomme.

T. Døvhed

Ved døvhed forstås totalt og irreversibelt høretab på begge ører, hvor gennemsnittet af høretærskelværdierne ved 500, 1.000, 2.000 og 4.000 Hz på det bedst hørende øre, er over 90 dB. Diagnosen skal være stillet på en audiologisk afdeling.

Dækningen omfatter desuden døveblevne behandlet med cochlea implantat, forudsat ovenstående betingelser for et totalt permanent og irreversibelt høretab på begge ører var opfyldt inden implantatbehandlingen.

Der er også dækning, hvis der er indikation for operation/behandling, men denne ikke kan gennemføres af tekniske eller medicinske årsager, eller hvis kunden ikke ønsker operation på grund af høj operationsrisiko.

U. Alzheimers sygdom

Degenerativ sygdom i hjernen, der er karakteriseret ved fremadskridende hukommelsestab og tab af evnen til at tænke, tale og løse problemer.

Dækningen omfatter ikke:

- let kognitiv svækkelse i form af præklinisk Alzheimers sygdom eller mild cognitive impairment (MCI)
- sandsynlig eller mulig Alzheimers demens uden evidens for specifikke Alzheimerforandringer i hjernen
- kognitive symptomer, der har andre årsager end Alzheimers demens
- Frontotemporal demens (fx i forbindelse med eller som følge af medicinbivirkninger, alkohol- over- forbrug, infektion, almindelig alderssvækkelse, traume, forkalknings sygdom i hjernekar (vaskulær demens), belastningsreaktion/langvarig stress eller affektiv lidelse).
- Demens ledsaget af bevægelsesforstyrrelser, som fx ved Huntingtons chorea og Parkinsons sygdom.
- Parkinsons sygdom og demens som følge af forkalknings sygdom i hjernekar, traumer eller infektioner.

Diagnosen skal være stillet på en neuromedicinsk afdeling efter de internationalt anerkendte kriterier for Alzheimers demens.

V. Større forbrændinger, forfrysninger eller ætsninger

Brandsår, forfrysninger eller ætsninger af 3. grad, opstået efter ild, varme, ætsning, stråling eller forfrysning, der dækker mindst 20 % af kundens legemsoverflade.

Diagnosen skal være stillet på en brandsårsafdeling.

W. Terminal sygdom – ved andre diagnoser end A – V

Ved terminal sygdom forstås en fremskreden eller hurtigt udviklende uhelbredelig sygdom som følge af andre diagnoser end de under A – V nævnte, hvor diagnosen er stillet i forsikringstiden (3.1.1.), og hvor forventet restlevetid trods lægelig behandling maksimalt er 12 måneder. De 12 måneder regnes fra diagnosedatoen.

Den terminale sygdom må ikke være en følge af:

1. et ulykkestilfælde, hvorved forstås legemsbeskadigelse, som rammer kunden ved en pludselig hændelse.
2. infektioner eller epidemier.

Vurderingen skal foretages af en speciallæge inden for det relevante speciale. Speciallægen skal arbejde i Danmark, være godkendt af Sundhedsstyrelsen og må ikke alene være speciallæge i almen medicin. Speciallægen skal underskrive en erklæring udfærdiget af PenSam og PenSam's lægekonsulent skal godkende udbetalingen. Erklæringen skal suppleres af journalmateriale, der dokumenterer, at sygdommen skønnes terminal.

Forsikringen ophører tillige den 1. i måneden efter udbetaling efter W.

3.1.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler forsikring ved visse kritiske sygdomme til kunden.

3.1.4. Hvor stor er forsikring ved visse kritiske sygdomme?

PenSam vurderer løbende og fastsætter mindst 1 gang om året præmie og forsikringssummen, jf.

2.5.2. Forsikringssummen udbetales som et engangsbeløb.

3.1.5. Hvornår udbetales forsikring ved visse kritiske sygdomme ikke?

PenSam udbetaler ikke forsikring ved visse kritiske sygdomme, hvis

- kunden har opnået folkepensionsalderen (3.0.), inden diagnosen blev stillet
- diagnosen først er anmeldt til PenSam efter kundens død
- kunden har fået stillet samme eller tilsvarende diagnose, inden forsikringen trådte i kraft. Det er uden betydning, hvornår kunden selv har fået kendskab til diagnosen, ligesom det er uden betydning, om der er en sammenhæng mellem de 2 diagnoser
- en ny diagnose er blevet stillet mindre end 6 måneder efter, at kunden har fået stillet en anden diagnose, som har medført udbetaling af forsikring ved visse kritiske sygdomme fra PenSam Forsikring og PenSam Pension. Når der er forløbet 6 måneder efter diagnosens dato, dækker forsikringen nye diagnoser nævnt i punkt 3.1.2.
- kunden tidligere har fået udbetalt forsikring ved visse kritiske sygdomme fra PenSam Forsikring eller PenSam Pension på grund af samme eller tilsvarende diagnose, uanset om der er sammenhæng mellem diagnoserne
- diagnosen er "Planlagt/gennemført bypass-operation" (C), og kunden tidligere har fået stillet diagnosen "Akut blodprop i hjertet" (hjerteinfarkt) (D)
- diagnosen er "Akut blodprop i hjertet" (hjerteinfarkt) (D), og kunden tidligere har fået stillet diagnosen "Planlagt/gennemført bypass-operation" (C)
- diagnosen er "Abnorm udposning af en af hjernens pulsårer (aneurisme) eller karmisdannelse i hjernen (AV-malformation) inkl. kavernøst angiom" (B), hvis forsikrede tidligere har fået stillet diagnosen "Følger efter hjerneblødning eller blodprop i hjernen" (A)
- diagnosen er "Alvorlige og neurologiske følger efter hjerneblødning eller blodprop i hjernen" (A), hvis forsikrede tidligere har fået stillet diagnosen "Abnorm udposning af en af hjernens pulsårer (aneurisme) eller karmisdannelse i hjernen (AV-malformation) inkl. kavernøst angiom" (B)
- en diagnose er opstået som følge af fareforøgelse (2.7.), udløsning af atomenergi eller radioaktive kræfter, aktiv deltagelse i krig, oprør el.lign. uden for Danmark, og krig, borgerkrig og tilsvarende fareforøgelse i Danmark
- en diagnose er opstået som følge af selvforskyldt beruselse, påvirkning af narkotika eller andre giftstoffer
- bidrag til Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) er faldet til My (2.2.3.) så dækningen er ophørt, da diagnosen blev stillet (2.3.2.2.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning
- forsikringen eller gruppeaftalen er ophørt, eller
- kravet om udbetaling er forældet (2.9).

PenSam udbetaler dog forsikring ved visse kritiske sygdomme:

1. hvis kunden er fratrukket, så opretholdes forsikringen i indtil 12 måneder efter, at bidrag til Mini (2.2.2) eller Maxi (2.2.1) er ophørt, dog længst indtil forsikringen i øvrigt ophører (2.3.4.)

2. hvis forsikrede på ny får diagnosticeret "Kritiske kræftsygdomme" (G), jf. pkt. 3.1.2, såfremt diagnosen er stillet i forsikringstiden, og den er stillet mere end 7 år efter, at forsikredes "behandling"*** for en tidligere kræftsygdom (uanset kræfttype) blev afsluttet. Behandling** i forhold til diagnosen "Kritiske kræftsygdomme" er defineret nedenfor,
3. hvis forsikrede på ny opfylder betingelserne for at få udbetaling for diagnosen "Planlagt større organtransplantation" (I), såfremt forsikrede ikke tidligere har fået eller været på venteliste til transplantation af samme organ (fx nyrer og lunger eller
4. hvis forsikrede på ny får diagnosticeret en dækningsberettiget hjertesygdom*** (se oplistningen nedenfor), såfremt diagnosen er stillet i forsikringstiden, og den er stillet mere end 7 år efter, at en tidligere dækningsberettiget hjertesygdom blev diagnosticeret.

**Med "behandling" i forhold til diagnosen "Kritiske kræftsygdomme" forstås operation, behandling med cellegifte/kemoterapi, biologiske lægemidler, stråleterapi, stamcelle-/knoglemarvstransplantation og immunterapi.

Adjuverende behandling fx antihormonbehandling betragtes også som "behandling", men her medregnes denne behandling kun med de første 3 år fra den adjuverende behandlings start.

***Dækningsberettigede hjertesygdomme er:

- C. Planlagt eller gennemført bypass-operation eller ballonudvidelse af hjertets kranspulsårer pga. kranspulsåreforkalkning (koronarsklerose)
- D. Akut blodprop i hjertet (hjerteinfarkt)
- E. Hjerteklapsygdom
- F. Kronisk hjertesvigt med betydelig nedsat funktionsevne
- I. Planlagt større organtransplantation (*gælder kun planlagt større hjertetransplantation*)

Øvrige specifikke undtagelser fremgår af de enkelte diagnoser A-W.

Dækningen ophører tillige den 1. i måneden efter udbetaling som følge af "Terminal sygdom" (W).

3.1.6. Skat

Forsikring ved visse kritiske sygdomme er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger forhøjer kundens personlige indkomst og beskattes, samt at udbetaling er skatte- og afgiftsfri.

3.2. Gruppensum ved førtidspension

3.2.1. Hvad er gruppensum ved førtidspension?

Gruppensum ved førtidspension er

- en forsikringsdækning, som er tegnet i tilknytning til pensionsordningen, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på gruppegrundlag og tegnes for 1 kalenderår ad gangen
- en ren risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.)
- tegnet som gruppeforsikring i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.)

PenSam beslutter en gang om året, hvordan eventuelt overskud skal bruges, fx til lavere præmie eller højere dækning.

Præmien ophører senest 5 år før kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

3.2.2. Hvornår udbetales gruppensum ved førtidspension?

PenSam udbetaler gruppensum ved førtidspension, hvis

- kunden søger om udbetaling, og
- kunden har mere end 5 år til, at kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.), og
- kunden ikke modtager alderspension (3.5.) og
- kunden ikke har lønnet arbejde, og
- der træffes afgørelse om ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] efter reglerne i lov om social pension den 01.07.2007 eller senere, eller
- kunden som følge af livstruende, uhelbredelig sygdom får forlænget udbetalingen af dagpenge under sygdom den 01.07.2007 eller senere (som dermed sidestilles med offentlig førtidspension), eller
- der træffes afgørelse om ret til højeste eller mellemste førtidspension fra Færøerne eller Grønland den 01.07.2007 eller senere.

Udbetaling kan tidligst ske fra det tidspunkt, hvor ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] har virkning fra og PenSam kan tidligst foretage udbetaling den 1. i måneden efter PenSam har modtaget afgørelsen.

* I henhold til pkt. 1.6.2, 3. afsnit har PenSam besluttet, at kendelse om seniorpension ikke berettiger til udbetaling af Gruppensum ved førtidspension, hvis kunden er tilkendt seniorpension med første udbetaling efter 01.06.2022.

3.2.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler gruppensum ved førtidspension til kunden.

3.2.4. Hvor stor er gruppensum ved førtidspension?

PenSam vurderer løbende og fastsætter mindst 1 gang om året præmie og forsikringssummen jf. 2.5.2.

3.2.5. Hvornår udbetales gruppensum ved førtidspension ikke?

PenSam udbetaler ikke gruppensum ved førtidspension, hvis

- kunden har mindre end 5 år til folkepensionsalderen (3.0.) inden lønophør, eller inden det tidspunkt, hvor ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] m.v. har virkning fra (3.2.2.)
- der var truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension, da kunden blev optaget i Fleksion
- der søges om udbetaling efter kundens død
- en arbejdsgiver genoptager bidragspligten, efter at der er gået mere end 3 år, siden en arbejdsgiver sidst indbetalte bidrag, og der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] før arbejdsgiver igen betalte bidrag
- dækningen bortfalder på grund af helbreds-klausulen (2.4.2.)
- bidrag på Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) er faldet til My (2.3.3.), så dækningen er ophørt før afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller [seniorpension*] m.v. (3.2.2.) (2.3.2.2.)
- kunden tidligere har fået udbetalt gruppensum ved førtidspension eller tilsvarende dækning fra pensionsordningen
- afgørelse om ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] er truffet som følge af fareforøgelse (2.7.)

- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning
- retten til Gruppensum ved førtidspension er bortfaldet, fordi kunden modtager alderspension (3.5.)
- forsikringen eller gruppeaftalen er ophørt, eller
- kravet om udbetaling er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog Gruppensum ved førtidspension, hvis bidrag til Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret (2.3.4.), dog længst til 5 år før kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

Perioden med opretholdt dækning kan forlænges, hvis kunden bliver syg senest 12 måneder efter fratredelsen, og på grund af uafbrudt sygdom ikke kan være selvforsørgende i en stilling uden økonomisk kompensation eller løntilskud, i indtil 10 år efter bidragsophør (2.3.4.), dog længst til 5 år før kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

3.2.6. Skat

Gruppensum ved førtidspension er oprettet som livsforsikring uden fradragsret, som er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger forhøjer kundens skattepligtige indkomst og beskattes, samt at udbetaling er skatte- og afgiftsfri.

3.3. PenSam førtidspension

3.3.1. Hvad er PenSam førtidspension?

PenSam førtidspension er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på solidarisk, kønsneutralt grundlag og tegnes for 1 år ad gangen
- en risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.).
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

PenSam vurderer løbende og fastsætter mindst 1 gang om året præmien og forsikringssummen jf. punkt 2.5.2. Præmien ophører senest, når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

3.3.2. Hvornår udbetales PenSam førtidspension?

PenSam førtidspension udbetales,

- hvis kunden søger om udbetaling, og
- hvis kunden ikke har opnået folkepensionsalderen (3.0.), og
- hvis kunden ikke har lønnet arbejde, og
- der træffes afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension efter reglerne i lov om social pension den 01.07.2007 eller senere, eller
- kunden som følge af livstruende, uhelbredelig sygdom får forlænget udbetalingen af dagpenge under sygdom den 01.07.2007 eller senere (som dermed sidestilles med offentlig førtidspension), eller

- der træffes afgørelse om ret til højeste eller mellemste førtidspension fra Færøerne eller Grønland den 01.07.2007, eller senere.

Udbetaling kan tidligst ske fra det tidspunkt, hvor ret til offentlig førtidspension [eller seniorpension*] har virkning fra og PenSam kan tidligst foretage udbetaling den 1. i måneden efter PenSam har modtaget afgørelsen.

Pensionen ophører,

- når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.
- hvis kundens offentlige førtidspension eller seniorpension ophører eller gøres hvilende, eller hvis øvrige betingelser for tilkendelse af offentlig førtidspension eller seniorpension ikke er opfyldt
- hvis kunden dør, før kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

Hvis PenSam førtidspension ophører, og kunden ikke straks tiltræder en stilling, som medfører ret til pensionsbidrag til PenSam, stilles kunden som efter bidragsophør (2.3.4.).

3.3.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler PenSam førtidspension til kunden.

3.3.4. Hvor stor er PenSam førtidspension?

Kunder, som er omfattet af obligatorisk PenSam førtidspension, omfattes af grundmodul på PenSam førtidspension (2.2.1.1.).

Kunden kan desuden vælge at være omfattet af tillægsmoduler på PenSam førtidspension (2.3.), hvis bidraget er tilstrækkeligt stort. Dækning på tillægsmoduler på PenSam førtidspension er begrænset, indtil der er betalt til modulet i sammenlagt 3 år (2.4.3.).

PenSam udbetaler pensionen forud med 1/12 til den 1. i hver måned, første gang den 1. i måneden efter at betingelserne for udbetaling er opfyldt (3.3.2.).

3.3.5. Hvornår udbetales PenSam førtidspension ikke?

På moduler med forhøjet dækning er dækningen begrænset (2.4.), indtil der er betalt til modulet i 3 år.

PenSam førtidspension udbetales ikke, hvis

- der var truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension, da kunden blev optaget i Fleksion
- der søges om udbetaling efter kundens død
- en arbejdsgiver genoptager bidragsbetalingen, efter at der er gået mere end 3 år siden en arbejdsgiver sidst indbetalte bidrag, og der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension før arbejdsgiver igen betalte bidrag
- dækningen bortfalder på grund af helbreds-klausulen (2.4.)
- bidrag til Maxi (2.2.1.) ophører inden der træffes afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension m.v. (3.3.2.)
- bidrag til Maxi (2.2.1.) er faldet til Mini (2.2.2.) eller My (2.2.3.) så dækningen er ophørt før der træffes afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension m.v. (3.3.2.), (2.3.2.2.)

- der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension m.v. som følge af fareforøgelse (2.7.)
- retten til PenSam førtidspension bortfalder, fordi kunden modtager alderspension (3.5.),
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning,
- forsikringen er ophørt, eller
- kravet om udbetaling er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog PenSam førtidspension, hvis bidrag til Maxi (2.2.1) er ophørt, fordi kunden er fratrædt, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret (2.3.4.), dog længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

Perioden med opretholdt dækning kan forlænges, hvis kunden bliver syg senest 12 måneder efter fratrædelsen, og på grund af uafbrudt sygdom ikke kan være selvforsørgende i en stilling uden økonomisk kompensation eller løntilskud, i indtil 10 år efter bidragsophør (2.3.4.), dog længst til kunden opnår folkepensionsalderen eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

3.3.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbende udbetalinger. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger ikke forhøjer kundens skattepligtige indkomst, og at kunden skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales.

3.3.a. Præmiefritagelse på produkter i PenSam Pension (opretholdt dækning)

3.3.a.1. Hvornår er der præmiefritagelse?

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller så længe kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.) fra samme police, opretholder PenSam samme indbetaling som ved sidste bidrag for en hel kalendermåned. .

3.3.a.2. Hvilke produkter er omfattet af præmiefritagelse?

PenSam opretholder indbetalingen til

- Alderspension (3.5.)
- Aldersforsikring med løbende udbetaling (3.7)
- Gruppelivssum (3.9).

3.3.a.3. Hvornår er der ikke præmiefritagelse?

Indbetaling opretholdes dog ikke, hvis der er betalt til dækningen i mindre end 3 år, og ret til udbetaling af PenSam førtidspension (3.3.) skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod da kunden blev omfattet af dækningen. Hvis der er gået mere end 3 år, siden arbejdsgiver sidst indbetalte præmie til dækningen er det afgørende, om der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension før arbejdsgiver igen betalte præmie.

3.3.a.4. Hvornår ophører præmiefritagelse?

Præmiefritagelse ophører,

- når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører
- hvis kunden ikke længere modtager PenSam førtidspension (3.3)
- hvis kunden dør, før kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning

3.4. Obligatorisk børnepension

3.4.1. Hvad er obligatorisk børnepension?

Obligatorisk børnepension er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- obligatorisk for kunder, som er omfattet af PenSam førtidspension (3.3.)
- beregnet på solidarisk, kønsneutralt grundlag
- en risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.).
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

PenSam vurderer løbende og fastsætter mindst 1 gang om året præmien og forsikringssummen, jf. punkt 2.5.2. Præmien bortfalder senest, når kunden opnår folkepensionsalderen (3,0.), eller hvis kunden fravælger PenSam førtidspension (2.3.1.2.) forinden.

3.4.2. Hvornår udbetales obligatorisk børnepension?

PenSam udbetaler obligatorisk børnepension, hvis

- kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.) eller
- kunden dør, inden kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) og er omfattet af PenSam førtidspension (3.3.).

Pensionen ophører,

- når barnet fylder 21 år
- hvis PenSam førtidspension (3.3.) ophører før kunden dør
- hvis barnet dør.

3.4.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler obligatorisk børnepension til

- kundens egne børn, og
- kundens ægtefælles eller registrerede partners børn under 21 år, som bliver forsørget i det fælles hjem.

3.4.4. Hvor stor er obligatorisk børnepension?

Kunder, som er omfattet af grundmodul på PenSam førtidspension (3.3.) omfattes tillige af grundmodul på obligatorisk børnepension, der bliver udbetalt til barnet (3.4.3.).

Hvis kunden er omfattet af tillægsmoduler på PenSam førtidspension (3.3.), forhøjes dækningen på obligatorisk børnepension tilsvarende med tillægsmoduler, som udgør $\frac{1}{4}$ af kundens tillægsmoduler på PenSam førtidspension.

Dækning på tillægsmoduler på obligatorisk børnepension er begrænset (2.4.), indtil der er betalt til modulet i 3 år.

PenSam udbetaler pensionen forud med $\frac{1}{12}$ til den 1. i hver måned, første gang den 1. i måneden efter, at betingelserne for udbetaling er opfyldt (3.4.2.).

Hvis den årlige børnepension er mindre end beløbsgrænsen for konvertering af pensionsydelse (11.900 kr. i 2023), så kan barnet eller barnets værgе vælge at få pensionen udbetalt som et engangsbetøb, når kunden dør.

Vælger barnet eller barnets værge at få pensionen udbetalt som et engangsbeløb, bortfalder adgangen til at få dobbelt børnepension, hvis ingen personer før barnets fyldte 18. år har pligt til at forsørge barnet.

3.4.5. Hvornår udbetales obligatorisk børnepension ikke?

Obligatorisk børnepension udbetales ikke, hvis

- bidrag til Maxi (2.2.1.) er ophørt eller faldet til Mini (2.2.2.) eller My (2.2.3.) før kundens folkepensionsalder, uden kunden har opnået ret til at modtage PenSam førtidspension (3.3.) forinden (2.3.4) (2.3.2.2.)
- dødsfald sker som følge af fareforøgelse (2.7.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning,
- forsikringen er ophørt, eller
- kravet om udbetaling er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog PenSam obligatorisk børnepension, hvis bidrag til /Maxi (2.2.1) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret, dog længst til dækningen i øvrigt ophører (2.3.4.).

Perioden med opretholdt dækning kan forlænges, hvis kunden bliver syg senest 12 måneder efter fratrædelsen, og på grund af uafbrudt sygdom ikke kan være selvforsørgende i en stilling uden økonomisk kompensation eller løntilskud, i indtil 10 år efter bidragsophør, dog længst til dækningen i øvrigt ophører (2.3.4.)

Ved dødsfald er dækningen begrænset (2.4.) på tilvalgte moduler, indtil der er betalt til modulet i 3 år.

3.4.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbende udbetalinger. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger ikke forhøjer kundens skattepligtige indkomst, og at barnet skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales. Hvis barnet eller dennes værge har valgt pensionen udbetalt som et engangsbeløb, skal PenSam fradrage 40 % afgift til staten ved udbetalingen.

3.5. Alderspension

3.5.1. Hvad er alderspension?

Alderspension er

- en livsbetinget pensionsforsikring omfattet af pensionsbeskatningsloven § 2, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en pensionsforsikring med adgang til andel af realiseret resultat (2.6), som kunden kan genkøbe eller overføre, når betingelserne for genkøb (2.13.) og overførsel (2.12.) er opfyldt
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

3.5.2. Hvornår udbetales alderspension?

PenSam udbetaler alderspension, hvis

- kunden beder om udbetaling, og

- kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.), og
- kunden er fratrukket den stilling, som gav ret til pensionsbidraget.

Alderspensionen ophører, når kunden dør, og der er ingen udbetaling af alderspensionen til efterladte.

3.5.3. Hvad er pensionsudbetalingsalderen?

3.5.3.1. For kunder optaget i Fleksion fra 01.01.2018

For kunder optaget i Fleksion fra 01.01.2018 er pensionsudbetalingsalderen 3 år før folkepensionsalderen (3.0.).

Dog er pensionsudbetalingsalderen

- 60 år, hvis kunden er født før 01.01.1959,
- 60½ år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1959 til den 30.06.1959,
- 61 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.07.1959 til den 31.12.1959,
- 61½ år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1960 til den 30.06.1960,
- 64 år, hvis kunden er født i perioden fra den 30.06.1960 til den 31.12.1962,
- 65 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1963 til den 31.12.1966, og
- 66 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1967 til den 31.12.1970

For kunder født efter 31.12.1970 er pensionsudbetalingsalderen for tiden 66 år, men den kan forhøjes, jf. pensionsbeskatningsloven.

3.5.3.2. For kunder optaget i Fleksion før 01.01.2018

For kunder optaget i Fleksion før 01.01.2018 er pensionsudbetalingsalderen 5 år før folkepensionsalderen.

Dog er pensionsudbetalingsalderen

- 60 år, hvis kunden er født før 01.01.1959
- 60½ år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1959 til den 30.06.1959,
- 61 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.07.1959 til den 31.12.1959,
- 61½ år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1960 til den 30.06.1960,
- 62 år, hvis kunden er født i perioden fra den 30.06.1960 og til den 31.12.1962,
- 63 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1963 til den 31.12.1966 og
- 64 år, hvis kunden er født i perioden fra den 01.01.1967 til den 31.12.1970.

For kunder født efter 31.12.1970 er pensionsudbetalingsalderen for tiden 64 år, men den kan forhøjes, jf. pensionsbeskatningsloven.

3.5.3.3. For kunder optaget i Fleksion før 01.05.2007

For kunder optaget i Fleksion før 01.05.2007 er pensionsudbetalingsalderen 60 år.

3.5.4. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler alderspension til kunden.

3.5.5. Hvor stor er alderspensionen?

Alderspensionen bliver større, jo mere og jo længere tid kunden har betalt til pensionsproduktet. Har kunden valgt delpension (3.5.7.), vil alderspensionen blive genberegnet på grundlag af den resterende reserve, der er opsparet og i overensstemmelse med beregningsgrundlaget.

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam samme indbetaling til alderspension som ved sidste bidrag for en hel kalendermåned, så længe kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.), men længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

Dette gælder dog ikke, hvis der er betalt til dækningen i mindre end 3 år, og ret til udbetaling af PenSam førtidspension (3.3.) skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod da kunden blev omfattet af dækningen. Hvis der er gået mere end 3 år, siden arbejdsgiver sidst indbetalte præmie til dækningen er det afgørende, om der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension før arbejdsgiver igen betalte præmie.

PenSam udbetaler pensionen forud med 1/12 til den 1. i hver måned.

Hvis den årlige alderspension er mindre end beløbsgrænsen for konvertering af pensionsordning, (11.900 kr. i 2023), og hele pensionsordningen kan ophæves, så kan kunden vælge at få udbetalt pensionen som et engangsbeløb efter reglerne i Pensionsbeskatningsloven.

Ved beregning af beløbsgrænsen indgår værdien af Aldersforsikring med løbende udbetaling 3.7. og Ratepension 3.8 ved beregning af beløbsgrænsen.

3.5.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbende udbetalinger. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger ikke forhøjer kundens skattepligtige indkomst, og at kunden skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales. Hvis kunden har valgt at få en mindre pension udbetalt som et engangsbeløb, skal PenSam fradrage 40 % afgift ved udbetalingen.

3.5.7. Delpension

PenSam udbetaler delpension, dvs. en del af kundens alderspension, hvis

- kunden beder om udbetaling,
- kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.), og
- kunden overgår til deltidsansættelse i den stilling, som gav og fortsat giver ret til pensionsbidraget

Delpension kan ikke vælges udbetalt som et engangsbeløb. Udbetaling af delpension sker efter regler, som er fastsat af PenSam.

Kunden skal betale indkomstskat, når delpension udbetales.

Kunden kan til enhver tid vælge, at udbetaling af delpension skal stoppe. Ønsker kunden senere at igangsætte udbetaling af delpension, udarbejder PenSam et nyt tilbud på udbetaling af delpension til kunden.

Pensionen ophører, når kunden dør, og der er ingen udbetaling af delpensionen til efterladte.

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam indbetaling til alderspension med den del af sidste bidrag for en hel kalendermåned, som gik til alderspensionen, så længe kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.), men længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

De fremtidige bidrag anvendes efter de samme principper, som før overgang til delpension. Medfører kundens overgang til deltidsansættelse meget store fald i bidraget, kan det medføre, at dækninger og opsparing falder bort (2.3.2.2.).

3.6. Aldersopsparing i PenSam Pension (Aldersforsikring)

3.6.1. Hvad er aldersopsparing i Pensam Pension?

Aldersopsparing i PenSam Pension er

- en kapitalforsikring i pensionsøjemed uden fradrags- og bortseelsesret omfattet af pensionsbeskatningsloven § 10A, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en pensionsforsikring med adgang til andel af realiseret resultat (2.6.), som kunden kan genkøbe eller overføre, når betingelserne for genkøb (2.13) og overførsel (2.12.) er opfyldt og
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Kunden kan maksimalt i alt indbetale 8.800 kr. (2023) om året på aldersopsparing i PenSam Pension, dog kan der i alt indbetales 56.900 kr. (2023) om året fra og med det syvende indkomstår før kunden når folkepensionsalderen (3.0.).

Kunden skal betale afgift på 40 pct. af indkomstårets indbetalinger til aldersopsparing i PenSam Pension, der overstiger 8.800 kr. (2023), hvis kunden fra og med det tiende indkomstår før det indkomstår, hvor kunden når folkepensionsalderen har startet løbende eller ratevis udbetaling større end 500 kr. pr. år eller foretaget afgiftspligtig udbetaling fra en ratepension, alderspension eller indeksordning m.v. større end 1.000 kr. (diskvalificerende udbetalinger).

Udbetalinger der sker som følge af invaliditet, nedsat erhvervsevne, dødsfald og indeksordning fra 67 år anses ikke for diskvalificerende udbetalinger.

Ovenstående maksimumgrænser for indbetalinger gælder for kundens samlede indbetalinger til aldersforsikringer og aldersopsparinger til PenSam og andre udbydere. De maksimale indskud til aldersforsikring og aldersopsparing bliver reguleret hvert år. Bidrag herudover bruges til at forhøje kundens alderspension (3.5.).

PenSam beslutter, hvordan eventuelt overskud skal bruges.

3.6.2. Hvornår udbetales aldersopsparing i PenSam Pension?

PenSam udbetaler aldersopsparing i PenSam Pension, når

- kunden beder om udbetaling efter at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.) eller
- kunden dør.

3.6.3. Hvem modtager udbetaling?

3.6.3.1. Alder

PenSam udbetaler aldersopsparing i PenSam Pension til kunden.

Aldersopsparing i PenSam Pension skal udbetales senest 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.).

3.6.3.2. Død

PenSam udbetaler den til enhver tid opsparede reserve på aldersopsparing i PenSam Pension direkte til begunstigede uden om kundens dødsbo efter fradrag af eventuel boafgift. Se hvem der er begunstiget i punkt 3.12 Begunstigelse.

3.6.6. Hvor stor er aldersopsparing i Pensam Pension?

Aldersopsparing i PenSam Pension svarer til den til enhver tid opsparede reserve på aldersopsparing i PenSam Pension.

PenSam udbetaler aldersopsparing i PenSam Pension som et engangsbeløb.

3.6.5. Hvornår udbetales aldersopsparing i Pensam Pension ikke?

Aldersopsparing i PenSam Pension udbetales ikke, hvis kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning.

3.6.6. Skat

Der er ikke fradrag- eller bortseelsesret for indbetaling til aldersopsparing i PenSam Pension. Det betyder at indbetalingen forhøjer den skattepligtige indkomst og beskattes.

PenSam afregner eventuelt arbejdsmarkedsbidrag (1.4) og foreløbig indkomstskat på 40% af indbetalingen. Den endelige afregning sker via kundens årsopgørelse. Udbetaling af aldersforsikringen i henhold til 3.6.2. er skatte- og afgiftsfri, dog fratrækker PenSam eventuel boafgift til staten. Ved øvrige udbetalinger skal kunden betale afgift på 20%.

3.6.a Kapitalpension (kapitalforsikring)

3.6.a.1. Hvad er kapitalpension i Pensam Pension?

Kapitalpension i PenSam Pension er

- en kapitalforsikring i pensionsøjemed omfattet af pensionsbeskatningsloven § 10, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en pensionsforsikring med adgang til andel af realiseret resultat (2.6.), som kunden kan genkøbe eller overføre, når betingelserne for genkøb (2.13) og overførsel (2.12.) er opfyldt og
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Kapitalpension kan efter regler fastsat af PenSam alene oprettes ved overførsel (2.12). Der kan ikke indbetales til kapitalpensionen. PenSam kan afregne statsafgift og konvertere kapitalpensionen til en aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.)

3.6.a.2. Hvornår udbetales kapitalpension i PenSam Pension?

PenSam udbetaler kapitalpension i PenSam Pension, når

- kunden beder om udbetaling efter at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.) eller
- kunden dør.

Kapitalpension i PenSam Pension skal udbetales senest 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.).

PenSam udbetaler kapitalpension i PenSam Pension som et engangsbeløb.

Ved udbetaling af kapitalpensionen ved alderspension og død fratrækker PenSam en afgift på staten på 40% og eventuel boafgift til staten. Ved øvrige udbetalinger skal kunden betale afgift på 60%.

3.7. Aldersforsikring med løbende udbetalinger i PenSam Pension

3.5.1. Hvad er aldersforsikring med løbende udbetalinger?

Aldersforsikring er

- en kapitalforsikring i pensionsøjemed med livsbetinget udbetalinger uden fradrag – og bortseelsesret omfattet af pensionsbeskatningsloven § 10A, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en pensionsforsikring med adgang til andel af realiseret resultat (2.6), som kunden kan genkøbe eller overføre, når betingelserne for genkøb (2.13.) og overførsel (2.12.) er opfyldt
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Kunden kan maksimalt i alt indbetale 8.800 kr. (2023) om året på aldersforsikring i PenSam Pension, dog kan der i alt indbetales 56.900 kr. (2023) om året fra og med det syvende indkomstår før kunden når folkepensionsalderen (3.0.).

Kunden skal betale afgift på 40 pct. af indkomstårets indbetalinger til aldersforsikring i PenSam Pension, der overstiger 8.800 kr. (2023), hvis kunden fra og med det tiende indkomstår før det indkomstår, hvor kunden når folkepensionsalderen har startet løbende eller ratevis udbetaling større end 500 kr. pr. år eller foretaget afgiftspligtig udbetaling fra en ratepension, alderspension eller indeksordning m.v. større end 1.000 kr. (diskvalificerende udbetalinger).

Udbetalinger der sker som følge af invaliditet, nedsat erhvervsevne, dødsfald og indeksordning fra 67 år anses ikke for diskvalificerende udbetalinger.

Ovenstående maksimumgrænser for indbetalinger gælder for kundens samlede indbetalinger til aldersforsikringer og aldersopsparinger til PenSam og andre udbydere. De maksimale indskud til aldersforsikring og aldersopsparing bliver reguleret hvert år. Bidrag herudover bruges til at forhøje kundens alderspension (3.5.).

3.7.2. Hvornår udbetales aldersforsikring?

PenSam udbetaler alderspension, hvis

- kunden beder om udbetaling, og
- kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.), og
- kunden er fratruddet den stilling, som gav ret til pensionsbidraget.

Aldersforsikring Pension skal starte udbetaling senest 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.).

Aldersforsikringen ophører, når kunden dør, og der er ingen udbetaling af aldersforsikringen til efterladte.

3.7.3. Hvad er pensionsudbetalingsalderen?

Se punkt. 3.5.3 hvor pensionsudbetalingsalderen er beskrevet for kunder optaget i Fleksion fra 01.01.2018 i punkt 3.5.3.1, optaget i Fleksion før 01.01.2018 i punkt 3.5.3.2. og optaget i Fleksion før 01.05.2007 i punkt 3.5.3.3.

3.7.4. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler aldersforsikring til kunden.

PenSam udbetaler pensionen forud med 1/12 til den 1. i hver måned.

3.7.5. Hvor stor er aldersforsikringen?

Aldersforsikringen bliver større, jo mere og jo længere tid kunden har betalt til pensionsproduktet. Har kunden valgt delpension (3.7.7.), vil alderspensionen blive genberegnet på grundlag af den resterende reserve, der er opsparet og i overensstemmelse med beregningsgrundlaget.

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam samme indbetaling til aldersforsikring som ved sidste bidrag for en hel kalendermåned, så længe kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.), men længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

Dette gælder dog ikke, hvis der er betalt til dækningen i mindre end 3 år, og ret til udbetaling af PenSam førtidspension (3.3.) skyldes eller har sammenhæng med en lidelse, som bestod da kunden blev omfattet af dækningen. Hvis der er gået mere end 3 år, siden arbejdsgiver sidst indbetalte præmie til dækningen er det afgørende, om der er truffet afgørelse om ret til offentlig førtidspension eller seniorpension før arbejdsgiver igen betalte præmie.

Hvis den årlige udbetaling fra Aldersforsikring er mindre end et af PenSam fastsat minimumsbeløb, så kan kunden ved pensionering vælge at få udbetalt Aldersforsikringen som et engangsbeløb og værdien af Aldersforsikringen indgår ikke i beregningen for konvertering af Alderspension (3.5.5.).

3.7.6. Skat

Der er ikke fradrag- eller bortseelsesret for indbetaling til aldersforsikring i PenSam Pension. Det betyder at indbetalingen forhøjer den skattepligtige indkomst og beskattes.

PenSam afregner eventuelt arbejdsmarkedsbidrag (1.4) og foreløbig indkomstskat på 40% af indbetalingen. Den endelige afregning sker via kundens årsopgørelse. Udbetaling af aldersforsikringen i henhold til 3.7.2. er skatte- og afgiftsfri. Ved eventuelle øvrige udbetalinger skal kunden betale afgift på 20%.

3.7.7. Delpension

PenSam udbetaler delpension, dvs. en del af kundens aldersforsikring, hvis

- kunden beder om udbetaling,
- kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.), og

- kunden overgår til deltidsansættelse i den stilling, som gav og fortsat giver ret til pensionsbidraget

Delpension kan ikke vælges udbetalt som et engangsbeløb. Udbetaling af delpension sker efter regler, som er fastsat af PenSam.

Kunden skal ikke betale indkomstskat, når delpension udbetales fra en aldersforsikring.

Kunden kan til enhver tid vælge, at udbetaling af delpension skal stoppe. Ønsker kunden senere at igangsætte udbetaling af delpension, udarbejder PenSam et nyt tilbud på udbetaling af delpension til kunden.

Aldersforsikring ophører, når kunden dør, og der er ingen udbetaling af delpensionen til efterladte.

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam indbetaling til aldersforsikring med den del af sidste bidrag for en hel kalendermåned, som gik til aldersforsikring, så længe kunden modtager PenSam førtidspension (3.3.), men længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

De fremtidige bidrag anvendes efter de samme principper, som før overgang til delpension. Medfører kundens overgang til deltidsansættelse meget store fald i bidraget, kan det medføre, at dækninger og opsparing falder bort (2.3.2.2.).

3.7.a Aldersopsparing i PenSam Bank

3.7.a.0. Overførsel af Aldersopsparing i PenSam til Aldersopsparing i PenSam Pension

For kunder med Aldersopsparing i PenSam Bank, oprettet inden den 01.11.2019 i tilknytning til deres Pensionsordning i Fleksion, hvor værdien af Aldersopsparingen er overført til en Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) i 2019 eller 2020 medmindre kunden har valgt at bevare aldersopsparingen i PenSam Bank: Se overgangsbestemmelse om udbetaling (2.15., afsnit 13 og 13.)

For kunder med Aldersopsparing i PenSam Bank, oprettet inden den 01.10.2022 i tilknytning til deres Pensionsordning i Fleksion, hvor værdien af Aldersopsparingen er overført til en Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) i 2022 eller 2023 medmindre kunden har valgt at bevare aldersopsparingen i PenSam Bank: Se overgangsbestemmelse om udbetaling (2.15., afsnit 11 og 12.)

3.7.a.1. Hvad er aldersopsparing i PenSam Bank?

Aldersopsparing i PenSam Bank er

- en opsparing i pensionsøjemed uden fradrags- og bortseelsesret omfattet af pensionsbeskatningsloven § 12A, hvor kunden er ejer og
- oprettet i PenSam Bank (1.1.)

Der kan maksimalt i alt indbetales 8.800 kr. (2023) om året på aldersopsparing i PenSam Bank dog kan der i alt indbetales 56.900 kr. (2023) om året fra og med det syvende indkomstår før kunden når folkepensionsalderen.

Det er ikke muligt at indgå nye aftaler om indbetaling til aldersopsparring i PenSam Bank. Fra 01.07.2020 er det ikke muligt at indbetale til Aldersopsparring i PenSam Bank via pensionsordningen.

Kunden betaler en afgift på 40 pct. af indkomstårets indbetalinger til aldersforsikring, der overstiger 8.800 kr. (2023), hvis kunden fra og med det tiende indkomstår før det indkomstår, hvor kunden når folkepensionsalderen har startet løbende eller ratevis udbetaling større end 500 kr. pr. år eller foretaget afgiftspligtig udbetaling fra en ratepension, alderspension eller indeksordning m.v. større end 1.000 kr. (diskvalificerende udbetalinger).

Udbetalinger der sker som følge af invaliditet, nedsat erhvervsevne, dødsfald anses ikke for diskvalificerende udbetalinger

Ovenstående maksimumgrænser for indbetalinger gælder for kundens samlede indbetalinger til aldersforsikringer og aldersopsparring til PenSam og andre udbydere. De maksimale indskud til aldersforsikring og aldersopsparring bliver reguleret hvert år.

Bidrag herudover bruges til at forhøje kundens alderspension (3.5.).

3.7.a.2. Hvornår udbetales aldersopsparring i PenSam Bank?

PenSam udbetaler aldersopsparring, enten hvis

- kunden beder om det, når kunden bliver tilkendt førtidspension eller seniorpension i henhold til lov om social pension (2.15., 4. og 5. afsnit) eller
- kunden beder om det, når kunden får diagnosticeret en livstruende sygdom, der er omfattet af betingelserne for udbetaling i pensionsbeskatningsloven (2.15., afsnit 10, 11, 12 og 13) se Vejledning til brug for udbetaling ved kritisk og livstruende sygdom eller
- kunden beder om udbetaling efter, at kunden har nået pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.), eller
- kunden dør.

3.7.a.3. Hvem modtager udbetaling?

3.7.a.3.1. Førtidspension, seniorpension og livstruende sygdom

PenSam udbetaler aldersopsparring til kunden.

3.7.a.3.2. Alder

PenSam udbetaler aldersopsparring til kunden. Aldersopsparring skal udbetales senest 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen (3.5.3.).

3.7.a.3.3. Død

PenSam udbetaler aldersopsparring direkte til begunstigede uden om kundens dødsbo efter fradrag af eventuel boafgift. Se hvem der er begunstiget i punkt 3.12 Begunstigelse.

3.7.a.4. Hvor stor er aldersopsparring i PenSam Bank?

PenSam udbetaler aldersopsparring i PenSam Bank som et engangsbeløb.

Aldersopsparring i PenSam Bank består af indbetalingerne med tillæg af tilskrevne renter og efter fradrag af pensionsafkastbeskatning.

PenSam Banks almindelige forretningsbetingelser er i øvrigt gældende og kan ses på www.pensam.dk. PenSam Bank (1.1) kan ændre betingelserne, hvis banken ændrer sine almindelige forretningsbetingelser. Ændringer har virkning for allerede oprettede og fremtidige aldersopsparinger i PenSam Bank.

3.7.a.5. Hvornår udbetales aldersopsparing i PenSam Bank ikke?

Aldersopsparing i PenSam Bank kan kun udbetales 1 gang.

3.7.a.6. Skat

Der er ikke fradrag- eller bortseelsesret for indbetaling til aldersopsparing i PenSam Bank. Det betyder, at indbetalingen forhøjer den skattepligtige indkomst og beskattes.

PenSam afregner eventuelt arbejdsmarkedsbidrag (1.4) men afregner ikke indkomstskat af indbetalingen. Udbetaling af aldersopsparing i PenSam Bank i henhold til 3.7.a.2. er skatte- og afgiftsfri, dog fratrækker PenSam eventuel boafgift til staten. Ved øvrige udbetalinger betaler kunden afgift på 20%.

Hvis aldersopsparing i PenSam Bank udbetales ved invaliditet eller livstruende sygdomme, fradrager PenSam ikke afgift før udbetalingen, hvis alle kundens aldersopsparinger, som kunden ønsker at ophæve på grund af invaliditet eller livstruende sygdom, bliver udbetalt samtidig.

3.8. Ratepension

3.8.1. Hvad er en ratepension?

Ratepension er

- en rateforsikring i pensionsøjemed omfattet af pensionsbeskatningsloven § 8, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en pensionsforsikring med adgang til andel af realiseret resultat, som kunden kan genkøbe eller overføre, når betingelserne for genkøb (2.13.) og overførsel (2.12.) er opfyldt og
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Ratepension skal oprettes senest 20 år efter, at kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.)

Der kan maksimalt med fradrag/bortseelsesret indbetales 60.900 kr. (2023) om året på ratepension. Det maksimale årlige fradrag for indskud på ratepension bliver reguleret hvert år. Bidrag herudover bruges til at forhøje kundens alderspension (3.5.).

PenSam beslutter, hvordan eventuelt overskud skal bruges.

3.8.2. Hvornår udbetales ratepension?

PenSam udbetaler ratepension, når

- kunden beder om udbetaling,
- kunden har nået pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.) og
- kunden er fratrukt den stilling, som gav ret til pensionsbidraget, eller
- kunden dør.

Udbetaling af ratepension skal senest påbegyndes 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen i pensionsbeskatningsloven (3.5.3.).

Hvis udbetaling af ratepension ikke er påbegyndt senest 20 år efter, at kunden når pensionsudbetalingsalderen, så vil den opsparede reserve på ratepensionen blive overført til kundens alderspension (3.5.).

3.8.3. Hvem modtager udbetaling?

3.8.3.1. Alder

PenSam udbetaler ratepension til kunden.

3.8.3.2. Død

Dør kunden inden udbetaling af ratepension er begyndt, udbetaler PenSam den til enhver tid opsparede reserve (en sum) efter fradrag af eventuel boafgift direkte til begunstigede uden om kundens dødsbo. Se hvem der er begunstiget i punkt 3.12. Begunstigelse

Dør kunden i udbetalingsperioden, udbetaler PenSam de resterende rater (en sum) efter fradrag af eventuel boafgift direkte til begunstigede uden om kundens dødsbo. Se hvem der er begunstiget i punkt 3.12. Begunstigelse.

3.8.4. Hvor stor er ratepensionen?

Ratepensionen svarer til den til enhver tid opsparede reserve på Ratepensionen. Ratepension udbetales som en månedlig pension i en periode på 10 år fra pensioneringstidspunktet. Ved død udbetales de resterende rater som et engangsbeløb.

3.8.5. Hvornår udbetales ratepension ikke?

Ratepension udbetales ikke, hvis kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning.

3.8.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbene udbetalinger (i rater). Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger inden for indbetalingsloftet ikke forhøjer kundens skattepligtige indkomst, og at kunden skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales. Når rater efter kundens død udbetales som en sum til nærmeste pårørende eller særligt begunstigede betales en afgift på 40 % samt eventuel boafgift.

3.9. Gruppelivssum

3.9.1. Hvad er gruppelivssum?

Gruppelivssum er

- en forsikringsdækning, som er tegnet i tilknytning til pensionsordningen, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på gruppegrundlag og tegnes for 1 kalenderår ad gangen
- en ren risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.) og
- tegnet som gruppeforsikring i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

PenSam beslutter 1 gang om året, hvordan eventuelt overskud skal bruges, fx til lavere præmie eller højere dækning.

Præmien ophører senest, når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

3.9.2. Hvornår udbetales gruppelivssum?

PenSam udbetaler gruppelivssum, hvis kunden dør senest i den måned, hvor kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

3.9.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler gruppelivssum som et engangsbeløb efter fradrag af eventuel boafgift direkte til begunstigede uden om kundens dødsbo. Se hvem der er begunstiget i punkt 3.12 Begunstigelse.

3.9.4. Hvornår udbetales gruppelivssum ikke?

PenSam udbetaler ikke gruppelivssum, hvis

- dødsfaldet sker som følge af fareforøgelse (2.7.)
- kunden dør efter udgangen af den måned, hvor kunden har opnået folkepensionsalderen (3.0.)
- bidrag til Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) er faldet til My (2.2.3.) før dødsfaldet (2.3.2.2.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning
- forsikringen eller gruppeaftalen er ophørt, eller
- kravet om udbetaling er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog Gruppelivssum:

1. Hvis bidrag til Maxi (2.2.1.) eller Mini (2.2.2.) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da opretholdes dækningen i indtil 12 måneder efter fratrukkelsen, dog længst til kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt er ophørt.
2. Kunder, som modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.) eller PenSam førtidspension (3.3.) bevarer dog dækningen, indtil de opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt er ophørt. Det samme gælder, hvis kunden modtager alderspension senest 12 måneder, efter at bidraget bortfaldt.

3.9.5. Hvor stor er gruppelivssum?

PenSam vurderer løbende og fastsætter mindst 1 gang om året præmien og forsikringssummen, jf. punkt 2.5.2.

3.9.6. Skat

Gruppelivssummen er oprettet som livsforsikring omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A. Dette betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at præmien forhøjer kundens personlige indkomst og beskattes, samt at udbetalingen er skatte- og afgiftsfrie efter pensionsbeskatningsloven.

PenSam er forpligtet til at fradrage og afregne eventuel boafgift til staten.

3.10. Ægtefælle-/samleverpension

Nedennævnte gælder for kunder, der har oprettet Ægtefælle-/samleverpension inden 01.07.2018.

Ægtefælle-/samleverpension kan ikke oprettes fra og med 01.07.2018.

3.10.1. Hvad er ægtefælle-/samleverpension?

Ægtefælle-/samleverpension er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.). og
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Kunden kan vælge en udbetalingsperiode på 10 år eller livsvarigt.

Registreret partnerskab indgået før 15.06.2012 ligestilles med ægteskab.

Fra 01.10.2022 betales der ikke præmie for forsikringsdækningen, da alle præmier på dette tidspunkt er betalt.

3.10.2. Hvornår udbetales ægtefælle-/samleverpension?

PenSam udbetaler pensionen, hvis kunden dør.

Pensionen ophører, hvis den ægtefælle eller samlever, som modtager pensionen, dør. Hvis pensionen er valgt udbetalt over 10 år, bortfalder pensionen senest, når pensionen er blevet udbetalt i 10 år.

3.10.3. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler ægtefælle-/samleverpension til enten

- kundens ægtefælle eller
- kundens samlever, som er en navngiven person over 18 år, som kunden kunne indgå ægteskab med, og som kunden har fælles bopæl med både ved indsættelsen og ved dødsfaldet. Kunden indsætter samlever og kan ændre eller tilbagekalde indsættelsen ved skriftlig meddelelse til PenSam.

3.10.4. Hvor stor er ægtefælle-/samleverpension?

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.), eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam forsikringsdækningen)

Dækningen er begrænset (2.4.), indtil der er betalt til modulet i sammenlagt 3 år (2.5.).

PenSam udbetaler pensionen forud med 1/12 til den 1. i hver måned første gang den 1. i måneden efter, at betingelserne for udbetaling er opfyldt (3.10.2.).

3.10.5. Hvornår udbetales ægtefælle-/samleverpension ikke?

På tilvalgte moduler er dækningen begrænset (2.4.), indtil der er betalt til modulet i 3 år.

Ægtefælle-/samleverpension udbetales ikke, hvis

- kunden har fravalgt alle moduler på dækningen

- ægteskab er indgået eller samlever indsat som modtager mindre end 6 måneder før dødsfaldet, og dødsfaldet ikke skyldes en ulykke eller lidelse, som er opstået efter, at ægteskabet er indgået, eller samlever er indsat
- dødsfald er en følge af fareforøgelse (2.7.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning, eller
- kravet er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog Ægtefælle/- samleverpension, hvis bidrag til Maxi (2.2.1.) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret, dog længst indtil dækningen i øvrigt ophører (2.3.4.)

3.10.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbende udbetalinger. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger ikke forøger kundens skattepligtige indkomst, og at ægtefælle eller samlever skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales.

3.11. Individuel børnepension

Nedennævnte gælder for individuel børnepension oprettet inden 01.07.2018. Individuel børnepension kan ikke oprettes fra og med 01.07.2018.

3.11.1. Hvad er individuel børnepension?

Individuel børnepension er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- beregnet på individuelt, kønsneutralt grundlag
- en risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12) og
- tegnet i klasse I for almindelig livsforsikring i PenSam Pension (1.1.).

Fra 01.10.2022 betales der ikke præmie for forsikringsdækningen, da alle præmier på dette tidspunkt er betalt.

3.11.2. Hvornår udbetales individuel børnepension?

PenSam udbetaler individuel børnepension, hvis

- kunden er afdød ved døden, og
- barnet er yngre end 21 år.

Pensionen ophører, når barnet fylder 21 år eller hvis barnet dør.

3.11.3. Hvem modtager udbetaling?

Pensionen udbetales til kundens børn under 21 år, som kunden skriftligt har meddelt PenSam skal modtage børnepensionen med angivelse af barnets navn og CPR-nr.

3.11.4. Hvor stor er individuel børnepension?

Hvis kunden modtager gruppesum ved førtidspension (3.2.) eller PenSam førtidspension (3.3.) fra samme ordning, opretholder PenSam forsikringsdækningen

Dækningen er begrænset (2.4.), indtil der er betalt til modulet i sammenlagt 3 år.

PenSam udbetaler pensionen forud med 1/12 til den 1. i hver måned, første gang den 1. i måneden efter, at betingelserne for udbetaling er opfyldt (3.11.2.).

3.11.5. Hvornår udbetales individuel børnepension ikke?

Individuel børnepension udbetales ikke, hvis

- barnet er fyldt 21 år,
- kunden har fravalgt alle moduler på dækningen
- dødsfaldet er en følge af fareforøgelse (2.7.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning, eller
- kravet er forældet (2.9.).

PenSam udbetaler dog Individuel børnepension, hvis bidrag til Maxi (2.2.1.) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret, dog længst indtil dækningen i øvrigt ophører (2.3.4.)

3.11.6. Skat

Pensionen er oprettet som pensionsordning med løbende udbetalinger. Det betyder efter gældende regler i pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger ikke forhøjer den skattepligtige indkomst, og at barnet skal betale indkomstskat, når pensionen udbetales.

3.12. Begunstigelse

3.12.1. Begunstigede er den eller de personer, der er berettiget til at få udbetalt den opsparede reserve, opsparing eller forsikringssum.

Inden udbetaling kan ske, må der forevises sådan dokumentation, som PenSam finder nødvendig.

3.12.2 Nærmeste pårørende:

Udbetaling af Aldersopsparing i PenSam Pension (3.6.) Kapitalpension i PenSam Pension (3.6.a.) Aldersopsparing i PenSam Bank (3.7.a.), Ratepension (3.8.) og Gruppelivssum (3.9.) ved død sker til kundens nærmeste pårørende medmindre kunden skriftligt har meddelt PenSam andet.

Begunstigelsen "nærmeste pårørende" betyder, at følgende i nævnte rækkefølge anses som begunstiget, jf. lov om forsikringsaftaler:

- kundens ægtefælle, eller hvis sådan ikke efterlades
- *) kundens samlever, som ved dødsfaldet har fælles bopæl med forsikrede, og som enten har, venter eller har haft barn med forsikrede eller har levet sammen med forsikrede i et ægteskabslignende forhold i de sidste 2 år før dødsfaldet, eller hvis sådan ikke efterlades
- kundens børn (herunder adoptivbørn) og disses livsarvinger - hver for den andel arveloven tildeler dem, eller hvis der ikke er børn eller livsarvinger
- kundens arvinger iht. testamente - hver for den andel den enkelte modtager er arveberettiget til iht. testamentet, eller hvis der ikke er oprettet testamente
- kundens arvinger iht. arveloven - hver for den andel arveloven tildeler dem.

Efterlader kunden sig ingen nærmeste pårørende, og er der ikke indsat en særlig begunstivelse, finder der ingen udbetaling sted, dog udbetales værdien af Aldersopsparring i PenSam Pension (3.6.), Kapitalpension i PenSam Pension (3.6.a.), Aldersopsparring i PenSam Bank (3.7.a.) og Ratepension (3.8.) til kundens dødsbo.

*) OBS Samlever indgår IKKE i "nærmeste pårørende", hvis kunden er optaget pensionsordningen før 01.01.2008, jf. den dagældende lov om forsikringsaftaler.

3.12.3 Særligt begunstigede

Kunden kan indsætte særligt begunstigede, som modtager udbetalingen ved kundens død. PenSam kan kun udbetale til særligt begunstigede, hvis PenSam har modtaget en gyldig begunstigelseserklæring, som kunden har underskrevet.

På Aldersopsparring i PenSam Pension (3.6.) Kapitalpension i PenSam Pension (3.6.a.) Aldersopsparring i PenSam Bank (3.7.a.), Ratepension (3.8.) kan kunden indsætte en eller flere begunstigede indenfor følgende personkreds:

- kundens ægtefælle eller fraskilte ægtefælle
- kundens børn, stedbørn og disses livsarvinger
- en navngiven person, der har fælles folkeregisteradresse med kunden ved indsættelse, for eksempel en samlever.

Kunden kan tillige indsætte sit dødsbo som særligt begunstiget.

På Gruppelivssum (3.9.) kan kunden uden begrænsninger bestemme, hvem der skal modtage dækningen ved kundens død. Kunden kan tillige indsætte sit dødsbo som særligt begunstiget

Registreret partnerskab indgået før 15.06.2012 ligestilles med ægteskab.

3.13. PenSam Sundhedsordning (tidligere Hold Fast gruppeforsikring)

3.13.1. Hvornår dækker PenSam Sundhedsordning?

PenSam Sundhedsordning dækker i forsikringstiden.

Forsikringstiden er den periode, hvor kunden har været omfattet af PenSam Sundhedsordning i PenSam Forsikring eller PenSam Pension i forbindelse med arbejdsgivers indbetaling til kundens arbejdsmarkedspensionsordning i PenSam Pension.

3.13.2. Hvad er PenSam Sundordning?

PenSam Sundhedsordning er

- en forsikringsdækning, hvor kunden er ejer og forsikret
- en forsikringsdækning, som har til formål at fastholde kundens tilknytning til arbejdsmarkedet, uanset om det ikke kan ske i hidtidig stillingstype og omfang
- beregnet på gruppebasis og tegnet for 1 kalenderår ad gangen
- en ren risikoforsikring, som kunden hverken kan genkøbe (2.13.) eller overføre (2.12.) og
- tegnet i PenSam Pension som komplementær forsikring tegnet i tilknytning til livsforsikring (1.1.).

PenSam vurderer løbende og mindst 1 gang om året præmien jf. punkt 2.5.2. Præmien ophører senest, når kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.).

3.13.3. Hvornår udbetales ydelser fra PenSam Sundhedsordning?

PenSam yder dækning fra PenSam Sundhedsordning, hvis kunden i forsikringstiden dokumenterer at være i fare for at miste den stilling, som giver ret og pligt til at være omfattet af forsikringen på grund af sygdom eller på grund af en lidelse, der har indflydelse på arbejdsevnen og på længere sigt vil kunne blive en trussel for kundens tilknytning til arbejdsmarkedet. Dokumentation kan være mindst 10 sygefraværdsdage indenfor de seneste 6 måneder, helbredsbegrundet advarsel fra arbejdsgiver, en længerevarende sygemelding, lægeattest eller ved anden objektiv dokumentation.

PenSam Sundhedsordning dækker den del af udgiften, som kunden selv hæfter for, se 3.13.6.

Dækning ydes efter PenSam's vurdering af kundens behov i form af

Rådgivning:

Rådgivningen kan være telefonisk eller skriftlig, og form og omfang afgøres af PenSam med udgangspunkt i kundens individuelle situation. Rådgivningen består af:

A. Social rådgivning

Socialfaglig konsulenter, der kan bistå kunden med at afklare kundens problemer og muligheder for at forblive i arbejde samt pege på løsninger ud fra de muligheder, som lovgivningen giver. Den socialfaglige konsulent vil desuden kunne indgå i et samarbejde med tillidsrepræsentanter og arbejdsgivere, samt støtte kunden i kontakten til offentlige instanser

B. Sundhedsfaglig rådgivning

Sundhedsfaglig konsulent, der kan bistå kunden med råd og vejledning. Den sundhedsfaglige konsulent kan bistå kunden med at bevare overblikket i sygdomsforløbet for kunden samt informere om rettigheder og muligheder i den forbindelse.

Behandlinger:

Når kunden har gennemgået et rådgivningsforløb gennem PenSam Sundhedsordning, hvor mulighederne for at få betalt behandlingen gennem andre parter er afprøvet, kan PenSam bidrage med at dække nærmere bestemte udgifter til behandling.

Form og omfang af tilbud om behandling af kunden afgøres af PenSam med udgangspunkt i kundens individuelle situation og PenSams vurdering af mulighederne for, at behandling kan fastholde kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Der ydes kun dækning af behandlinger anvist af PenSam og kun til behandling, som omfattes af gældende danske regler om ansvar for behandling, herunder autoriserede sundhedspersoner omfattet af Sundhedsloven, og af personer om institutioner, som er autoriserede, certificeret eller godkendt af offentlige myndigheder indenfor området. Kunden beslutter alene, om kunden vil underkaste sig den behandling, der anvises af PenSam.

PenSam kan til enhver tid afbryde et allerede tilkendt forløb, hvis kunden efter PenSam's vurdering ikke længere opfylder kriterierne for tilkendelse af behandling, eller hvis kunden ikke har fulgt lægelige anvisninger.

C. Fysioterapi

PenSam kan tilkende kunden fysioterapibehandling i de tilfælde, hvor det af PenSam vurderes nødvendigt.

Der kan maksimalt tilkendes 12 behandlinger indenfor 12 måneder, regnet fra datoen for tilkendelsen, med mindre PenSam vurderer, at yderligere behandling er nødvendig for at bevare kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er et krav, at kunden vælger at få behandling hos en fysioterapeut, der har tegnet ansvarsforsikring, der dækker i tilfælde af, at fysioterapeuten pådrager kunden en skade i forbindelse med udførelsen af behandlingen.

D. Kiropraktor

Kunden kan tilkendes kiropraktisk behandling i de tilfælde, hvor det af PenSam vurderes nødvendigt.

Der kan maksimalt tilkendes 12 behandlinger indenfor 12 måneder, regnet fra datoen for tilkendelse, med mindre PenSam vurderer, at yderligere behandling er nødvendig for at bevare kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er et krav, at kunden vælger at få behandling af en kiropraktor, der er medlem af Dansk Kiropraktorforening, eller der har tegnet en ansvarsforsikring, der dækker i tilfælde af, at massøren pådrager kunden en skade i forbindelse med udførelsen af behandlingen..

E. Zoneterapi

Kunden kan tilkendes zoneterapibehandling, hvor det af PenSam vurderes det nødvendigt.

Der kan maksimalt tilkendes 12 behandlinger indenfor 12 måneder, regnet fra datoen for tilkendelse, med mindre PenSam vurderer, at yderligere behandling er nødvendig for at bevare kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er et krav, at kunden vælger at få behandling af en zoneterapeut, der er medlem af Forenede Danske Zoneterapeuter, eller der har tegnet en ansvarsforsikring, der dækker i tilfælde af, at massøren pådrager kunden en skade i forbindelse med udførelsen af behandlingen..

F. Fysiurgisk massage

Kunden kan tilkendes fysiurgisk massage i de tilfælde, hvor det af PenSam vurderes det nødvendigt.

Der kan maksimalt tilkendes 12 behandlinger indenfor 12 måneder, regnet fra datoen for tilkendelse, med mindre PenSam vurderer, at yderligere behandling er nødvendig for at bevare kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Det er et krav, at kunden vælger at få behandling af en massør, der er RAB godkendt. Herudover er det et krav, at massøren er medlem af Brancheforeningen for Fysiurgisk Massage, eller er omfattet af en ansvarsforsikring, der dækker i tilfælde af, at massøren pådrager kunden en skade i forbindelse med udførelsen af behandlingen..

G. Psykologbehandling

Kunden kan tilkendes psykologhjælp, hvor det af PenSam vurderes det nødvendigt.

Der kan maksimalt tilkendes 12 behandlinger indenfor 12 måneder, regnet fra datoen for tilkendelse, med mindre PenSam vurderer, at yderligere behandling er nødvendig for at bevare kundens tilknytning til arbejdsmarkedet.

Hvis ventetiden på en konsultation hos en psykolog er mere end 14 dage, ses der bort fra, at forsikringen maksimalt dækker med det honorar, som er aftalt i Overenskomst mellem Dansk psykologforening og Regionernes Lønnings- og Takstnævn eller øvrige offentlige overenskomster.

H. Stressbehandling

Kunden kan tilkendes stressbehandling, hvor det af PenSam vurderes nødvendigt, hvis kunde kan dokumentere at være sygemeldt med en stress-relateret diagnose eller i overhængende fare for at blive det.

Stressbehandling kan bestå af stresscoach, afspænding, kognitiv terapi m.v.

Behandlingsformen skal på forhånd være godkendt af PenSam, og behandleren skal være autoriseret, certificeret eller godkendt af offentlige myndigheder.

I. Afvænnning (alkohol, narkotika, medicin m.m.)

For at blive tilkendt behandling for et erkendt misbrug af narkotika (rusmidler, der er omfattet af Lov om euforiserende stoffer), medicin eller alkohol, skal kunden have været i kontakt med sit kommunale misbrugscenter, som skal dokumentere misbruget.

Forsikringen dækker ikke udgifter, som kan opnås dækket fra det offentlige, hvorfor alle offentlige tilbud skal være udtømte.

Herudover dækker forsikringen ikke udgifter, der kan opnås dækket fra den offentlige sygesikring, arbejdsgiver, skadevolder, anden forsikring m.v. Forsikringen dækker den del af udgiften, som forsikrede selv hæfter for.

Hvis behandlingsformen og behandleren anvises af PenSam, afgør PenSam hvilken behandling, der er relevant og nødvendig.

Forsikringen dækker maksimalt 2 afvænningsforløb for kunden i forsikringstiden, og kunden betaler selvrisiko på 5.000 kr. for hvert forløb.

Forsikringen kan dække andet afvænningsforløb, hvis der foreligger ny dokumentation for, at misbruget er en reel trussel for fastholdelse af arbejdet. Dokumentationen kan være advarsel fra arbejdsgiver, lægeattest m.v.

J. Vægttabsvejledning (slankeophold, slankekursus, diætist)

For at være berettiget til behandling for overvægt, skal man have et BMI over 32 (BMI = vægt i kg/(højde i m x højde i m). Behandlingsformen og behandleren anvises af PenSam. PenSam bedømmer og afgør om behandlingsformen skal være internat, slankeskole/kursus, diætist eller andet.

Ved behandling hos diætist skal diætisten være autoriseret klinisk diætist. Forsikringen dækker maksimalt 2 vægttabsvejledningsforløb for kunden i forsikringstiden, og kunden betaler selvrisiko på 1.000 kr. for hvert forløb.

Forsikringen kan dække andet vægttabsvejledningsforløb, hvis der foreligger ny dokumentation for, at overvægten er en reel trussel for fastholdelse af arbejdet. Dokumentationen kan være advarsel fra arbejdsgiver, lægeattest m.v.

Forsikringen dækker ikke udgifter til fedme-operationer.

K. Diagnosticering

Hvis kunden dokumenterer ikke at have fået stillet en diagnose 1 måned efter første registrerede lægebesøg med en sygdom eller lidelse, som har betydning for, at kunden kan bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet, kan PenSam bistå kunden med at få planlagt et relevant udredningsforløb med sigte på hurtigst muligt at nå til en diagnostisk afklaring, således at relevant behandling kan iværksættes. Dokumentation kan være udskrift af lægejournal eller lægeattest.

PenSam vurderer, hvilke undersøgelser, der er nødvendige for at få stillet en diagnose.

L. Anden læges vurdering (second opinion)

Forsikringen dækker udgifterne til specialundersøgelse, hvis kunden står i en situation, hvor kunden skal tage en vanskelig medicinsk beslutning med det formål at bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet. Det kan være usikkerhed vedrørende diagnosen eller fremtidig behandling. PenSam kan tilkende indhentelsen af en "second opinion" hos en uvildig læge.

M. Genoptræning

PenSam kan tilkende et supplement til den genoptræning, kunden bliver tilbudt i offentligt regi. Kunden skal med en uvildig lægeudtalelse kunne dokumentere, at en mere intensiv (eller en anderledes supplerende genoptræning) vil forøge kundens mulighed for at vende tilbage til arbejdsmarkedet. PenSam betaler for eventuelle udgifter til lægeattest.

Genoptræning kan dække fysioterapi, træningsforløb, ergoterapi eller talepædagogik, som foretages af faguddannet personale, der er anerkendt af offentlige myndigheder. Behandlingen/behandlingsstedet skal på forhånd være godkendt af PenSam.

3.13.4. Hvem modtager udbetaling?

PenSam udbetaler ydelser fra PenSam Sundhedsordning til behandleren.

3.13.5. Hvor meget dækning yder PenSam Sundhedsordning?

PenSam fastsætter hvert år, hvad maksimum for årlig forsikringsdækning skal være. Kunden kan højst tildeles behandlinger for 100.000 kr. årligt, og der kan ikke opnås dækning til fortsat behandling efter 3 år fra det tidspunkt, hvor rådgivning fra PenSam til afdækning af kundens behov blev indledt.

Behandlingen skal foregå i Danmark.

PenSam har ret til at vælge leverandør til en given behandling, men skal, hvis kunden ønsker det, tilbyde kunden at vælge mellem 3 leverandører.

Forsikringen dækker maksimalt med det honorar, som er aftalt i Overenskomst mellem Danske fysioterapeuter, i Overenskomst mellem Dansk kiropraktorforening, i Overenskomst mellem Dansk psykologforening og Regionernes Lønnings- og Takstnævn eller øvrige offentlige overenskomster.

3.13.6. Hvornår udbetales ikke ydelser fra PenSam Sundhedsordning?

PenSam Sundhedsordning udbetales ikke, hvis

- bidrag til Mini (2.2.2.) eller Maxi (2.2.1.) er faldet til My (2.2.3.) før kundens behov for behandling er opstået (2.3.4)
- kundens behov for behandling kan dækkes af andre såsom offentlig sygesikring, arbejdsgiver, skadevolder, anden forsikring fx anerkendt arbejdsskade sag mv.
- kundens behov for behandling ikke kan ydes af autoriseret, certificeret eller godkendt behandler i Danmark
- kundens behandling ikke er anvist af PenSam
- kundens behov for behandling er en følge af fareforøgelse (2.7.)
- kundens behov for behandling er opstået som følge af selvforskyldt beruselse, påvirkning af narkotika eller andre giftstoffer
- kundens behov for behandling er en følge af grov uagtsomhed eller deltagelse i farlig sport
- kunden ikke har fulgt lægelige anvisninger (3.13.3 – B)
- kunden har opnået folkepensionsalderen (3.0.)
- kunden har genkøbt (2.13.) eller overført (2.12.) sin pensionsordning, eller
- forsikringen eller gruppeaftalen er ophørt.

Hvis forsikrede er i gang med et behandlingsforløb, der er bekræftet dækket af forsikringen, dækker forsikringen behandlingerne i henhold til betingelserne uanset, om forsikringen ophører-

PenSam udbetaler dog ydelser fra PenSam Sundhedsordning, hvis bidrag til Maxi (2.2.1.) eller Mini (2.2.2.) er ophørt, fordi kunden er fratrukket, da dækningen opretholdes i indtil 12 måneder efter bidragsophøret (2.3.4.), dog længst indtil kunden opnår folkepensionsalderen (3.0.) eller indtil forsikringen i øvrigt ophører.

3.13.7. Skat

Forsikringen er omfattet af pensionsbeskatningslovens § 53 A. Det betyder efter gældende regler i

pensionsbeskatningsloven, at indbetalinger forhøjer kundens personlige indkomst og beskattes, samt at udbetaling er skatte- og afgiftsfri.

39.15.689.2325

PenSam Pension forsikringsaktieselskab

Jørgen Knudsens Vej 2

3520 Farum

Telefon 44 39 39 39

pensam@pensam.dk

www.pensam.dk

CVR-nr. 14 63 89 03

Hjemsted Farum

PenSam